Kaszaper Község Önkormányzata
5948 Kaszaper, Szent Gellért tér 1.
Telefon: 68-423-000;
E-mail. kaszaper@kaszaper.hu

1. napirendi pont

ELŐTERJESZTÉS

Kaszaper Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2024. március 27-i nyílt ülésére

Tárgy: REKI pályázat benyújtása

Tisztelt Képviselő-testület!

A Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft-vel folytatott peres eljárásban megérkezett a Szegedi Ítélőtábla ítélete. Az ítéletben a bírói testület helybenhagyta a Gyulai Törvényszék ítéletét és további 600.000 Ft perköltség megfizetésére kötelezte az Önkormányzatot. 2024. március 31-vel a fizetendő összeg a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. részére fizetendő összeg: 49.406.762 Ft.
Ahhoz, hogy az Önkormányzatunk ki tudja ezt az összeget fizetni a Kft. részére REKI pályázatot szükséges beadni. A pályázati felület megnyílt, a beadáshoz minden dokumentum rendelkezésre áll.

Kérem a Képviselő-testületet, az alábbi határozati javaslatot tárgyalja meg, és hozza meg döntését!

HATÁROZATI JAVASLAT

Kaszaper Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján az alábbi határozatot hozza:

Kaszaper Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határoz, hogy a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. részére fizetendő összeg fedezetére és az Önkormányzat működőképességének megőrzése érdekében pályázatot nyújt be Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény 3. melléklet 2.1.5. pont szerinti „Önkormányzatok rendkívüli támogatása" előirányzat terhére.

A Képviselő-testület felhatalmazza Kun László polgármestert, hogy a pályázat benyújtásához szükséges valamennyi jognyilatkozat megtegye.

Felelős: Kun László polgármester
Határidő: értelem szerint

Kaszaper, 2024. március 26.

Kaszaper Község Önkormányzata

Kun László sk.
polgármester

Előterjesztést készítette:	Szász Ildikó Zsuzsanna jegyző
Látta:	-
Tárgyalta:	-
Döntéshozatal:	egyszerű többség
Melléklet:	-

ÉRKEZETT 2023 NOV 23. 1059/2023

KAS/291-5/2023

Gyulai Törvényszék

Az ügy száma: 14.G.20.102/2022/41.

A felperes: Gyulai Közüzemi Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, 5700 Gyula, Szt. László utca 16.

A felperes képviselője:

Dr. Varga Lilla ügyvéd, 5700 Gyula, Béke sugárút 2.

Az alperes: Kaszaper Község Önkormányzata, 5948 Kaszaper, Szent Gellért tér 1.

Az alperes(képviselője:

Munz és Társai Ügyvédi Iroda (6720 Szeged, Tiszta L. 76. sz. – ügyintéző ügyvéd: Dr. Budai Zoltán ügyvéd)

A per tárgya: bérleti-üzemeltetési szerződésből eredő követelés

Ítélet

A bíróság kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 35.247.844,- (harmincötmillió-kétszáznegyvenhétezer-nyolcszáznegyvennégy) forintot, valamint 10.022.527,- (tízmillió-huszonkettőezer ötszázhuszonhét) forint után 2016. július 1. napjától kezdődően, 9.998.381,- (kilencmillió-kilencszázkilencvennyolcezer-háromszáznyolcvanegy) forint után 2017. július 1. napjától kezdődően és 15.226.936,- (tizenötmillió-kétszázhuszonhatezer-kilencszázharminchat) forint után 2018. július 1. napjától kezdődően a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 4.931.650, - (négymillió-kilencszázharmincegyezer-hatszázötven) forint perköltséget.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig 119.887.- (száztizenkilencezer-nyolcszáznyolcvanhét) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára. A fizetendő illeték e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

A bíróság megállapítja, hogy 969.995.- (kilencszázhatvankilencezer-kilencszázkilencvenöt) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam visel.

Az ítélet ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül a Szegedi Ítélőtáblához címzett, e bíróságnál benyújtandó fellebbezésnek van helye.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a) a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri; b) a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy c) tárgyaláson foganatosítható bizonyítást kell lefolytatni.

A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti.

A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha a) az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni; b) a fellebbezés csak a

U313-15

perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik; c) a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos; d) a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

A jogi képviselet az ítélőtábla előtti eljárásban kötelező. A jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan. A jogi képviselő közreműködése nélkül előterjesztett fellebbezést a bíróság hivatalból elutasítja.

Indokolás

Tényállás

[1] A bíróság a peres felek előadása, dr. Dévai Ildikó közjegyző előtt 22011/Ü/31535/2016. szám alatti indult fizetési meghagyásos eljárás iratai, a Gyulai Járásbíróság 1.P.20.2205/2017. számú, a Battonyai Járásbíróság 4.P.20.306/2017.; 4.P.20.153/2019.; 4.P.20.361/2020.; 4.P.20.173/2021.; 4.P.20.117/2022. számú iratainak a tartalma, az eljárás irataihoz csatolt okirati bizonyítékok, a tanúvallomások és Ézsiás László igazságügyi adó-járulék és könyvszakértő szakvéleménye alapján az alábbi tényállást állapította meg:

[2] A felperes a Gyulai Törvényszék Cégbíróságán 1999. július 1. óta Cg.04-09-003599 szám alatt bejegyzett gazdálkodó szervezet, 2014. 04. 30. napjától működik nonprofit korlátolt felelősségű társaságként. Főtevékenysége víztermelés, - kezelés, - ellátás. Az alperes, Kaszaper Község Önkormányzata 2013. 05. 09. és 2016. 11. 10. között a felperes tagja volt.

[3] Az alperesnél az alperes 100%-os tulajdonában álló Kaszaper-Ép Nonprofit Kft. látta el a víz- és szennyvíz szolgáltatással kapcsolatos feladatokat - hálózat működtetése, karbantartása, számlázás és díjazás a lakosság felé - a felpereshez történt csatlakozásig. Az alperes saját ivóvíz bázissal rendelkezik, a településen napelemrendszer működik és megoldott a szennyvíziszap kezelése, mert kialakítottak egy komposztáló részt, melyhez a szalmát olyan gazdálkodók adják az alperesnek, akik utóbb elszállítják a komposztált szennyvíziszapot mezőgazdasági földterületeikre, ami külön költségelemként így már nem jelentkezik.

[4] A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátását a helyi önkormányzatokról szóló törvény a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatává teszi, míg a szennyvízelvezetés, ártalommentes elhelyezés és - tisztítás a lakosság számarányának megfelelően tartozik a kötelezően ellátandó feladatok közé. A lakossági vízszolgáltatási és szennyvízelvezetési díjakat az árak megállapításáról szóló törvény (a továbbiakban: Ártörvény) értelmében a helyi önkormányzatok, mint árhatóságok határozták meg.

[5] Az Országgyűlés a víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos alapvető jogok és kötelezettségek meghatározása, a nemzeti víziközmű-vagyon védelme, a víziközmű-szolgáltatási ágazatokban a fenntartható fejlődés, az ivóvízkincs kíméletét szolgáló célok teljesülése, a fogyasztóvédelem széles körű érvényesülését szolgáló víziközmű-szolgáltatási feltételek biztosítása, valamint a mindezek megvalósítását biztosító, az objektív, átlátható és egyenlő bánásmód követelményének megfelelő szabályozás kialakítása érdekében – összhangban az Európai Unió e tárgykörökben érvényesülő követelményeivel – megalkotta a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvényt (a továbbiakban: Vksztv.).

[6] A Vksztv. hatálybalépését az indokolta, hogy az iparágban kialakult különbözőségeket megszüntessék és integrált, egységesen szabályozott piac alakuljon ki. Mivel a Kaszaper-Ép Nonprofit Kft. nem láthatta el ezt követően a víz- és szennyvíz ágazattal kapcsolatos feladatokat, ezért kényszerült az alperes arra, hogy felvegye a kapcsolatot – további önkormányzatokkal együtt – a felperessel. Az ellátási terület bővítése Gyula városának is érdeke volt, így a felperes már a 2012. évben felvette a kapcsolatot a lehetséges partnertelepülésekkel. A hét csatlakozni kívánó település képviselőivel – köztük az alperesi önkormányzattal is – külön-külön, majd együttesen is egyeztetett a felperes az üzemeltetés

módjairól. A települések képviselői egységesen, beleértve az alperest is, a bérleti-üzemeltetési szerződést – vagyis a Vksztv. 15. § (1) bekezdés c pontját – választották szerződési típusként. A Vksztv. 16. § (6) bekezdése értelmében a bérleti-üzemeltetési szerződés létrejöttének a feltétele, hogy a víziközmű-szolgáltató társaságban tulajdoni részesedéssel kell rendelkeznie az adott ellátásért felelősnek, azaz az alperesi önkormányzatnak. Ennek érdekében az alperes 100.000,- forint névértékű törzsbetét rendelkezésre bocsátásával belépett a felperesi társaságba.

[7] A felperes illetékes szakembereivel Csűrhés István akkori polgármesterrel együtt tárgyalt a jelenlegi polgármester is a többi csatlakozni szándékozó önkormányzat polgármesterével, jegyzőivel és üzemeltetési szakembereivel együtt. A csatlakozó önkormányzatok akként döntöttek, hogy bérleti-üzemeltetési szerződés (a továbbiakban: szerződés) keretében kérik biztosítani a víz- és szennyvíz ellátást a településeken. A jogszabályi rendelkezéseket figyelembe véve alakították ki a szerződés formai és tartalmi elemeit. A szerződések aláírását megelőzően minden egyes csatlakozni szándékozó önkormányzat deklarálta azt, hogy egymás nyereségeiből nem kívánnak részesedni és egymás veszteségeit sem akarják viselni, ennek megfelelően kell az elszámolásokat megejteni. Ennek az ismeretében készült el a szerződés 2. számú melléklet VI. számú pontja, amely azt hivatott kifejezni, hogy a veszteséget az viseli, akinél jelentkezik, és a nyereség is annál az önkormányzatnál fog hasznosulni, akinél az jelentkezett, mert csak erre a tevékenységre lehetett nyereséget ismételten felhasználni. A szerződés tervezet a mellékleteivel együtt az alperes képviselő-testülete elé került, ahol azokat megtárgyalták, módosító javaslatot nem terjesztettek a felperes elé a szerződés aláírását megelőzően. A felperes az alperesi nonprofit kft. dolgozóit átvette munkavállalóként.

[8] A felek között Gyulán, 2014. április 30. napján bérleti-üzemeltetési szerződés jött létre, melynek részét képezte az elszámolási kötelezettségről szóló 2. számú melléklet. A bérleti-üzemeltetési szerződés 2. számú mellékletének VI. pontja tartalmazza azt a szerződéses rendelkezést, amelyben az alperes vállalta, hogy elszámol a felperessel. A VI. pont kimondja, hogy a gazdálkodás során felmerülő költségek felosztása az árbevétel arányában történik, illetve ivóvíz és szennyvíz ágazatonként külön-külön elszámolást készítenek a következők szerint: Kimutatás az adózás előtti eredményről az ellátott területekről ágazatonként és azon belül településenként, majd a pozitív adózás előtti eredményű települések nettó árbevétel értékeiből – ágazatonként külön-külön – átlag százalékértéket állapít meg. Amennyiben bármely ágazat negatív eredményt mutat, úgy azt átlagos adózás előtti eredmény százalék érték mértékéig az ellátásért felelős önkormányzat saját forrásból köteles átutalás útján befizetni legkésőbb az üzleti évet követő június 20. napjáig a bérlő kft. részére.

[9] Az alperesi önkormányzat képviselő testülete 38/2014. (IV. 29.) számú képviselő-testületi határozatával fogadta el a szerződés-tervezetet, melyet a felperes 7/2014. (IV. 30.) szám alatti határozatával egyhangúlag fogadott el. Ezt követően a felek 2014. 04. 30. napján aláírták a bérleti üzemeltetési szerződést az annak elválaszthatatlan részét képező mellékletekkel együtt. A szerződés alapján a felperes feladata a közműves ivóvízellátás, közműves szennyvízelvezetés és tisztítás. Az ezzel kapcsolatos rendelkezéseket a 2011. évi CCIX. törvény (Vksztv.) 15. § (2) bekezdés c) pontja nevesíti, részletszabályait pedig a IV. fejezet tartalmazza.

[10] A szerződés és annak mellékleteinek aláírását követően azokat megküldték a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnak (a továbbiakban: Hivatal), amely az 539/2015. ügyszám alatt indult felfüggesztett eljárást folytatva, 1764/2015. számú határozatában a felek által kötött bérleti-üzemeltetési szerződést – a szolgáltatási díjakra vonatkozó I.5. és I.6. pontok kivételével - jóváhagyta és záradékolta 2015. március 26. napján. A tényleges üzemeltetés az alperes ellátási területén 2015. június 1. napjától kezdődött.

[11] A felperesnél a jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel a számviteli rendszert akként kellett kialakítani, hogy a víz- és szennyvízágazatban a keresztfinanszírozás kizárt legyen. A beérkező, kimenő és átmenő számlákat számvitelileg teljes mértékben szétválasztották, különválasztották

a közvetlen és közvetett költségeket is a felperes számviteli politikájának és önköltség számításának megfelelően. Ha valamilyen tevékenységet végeztek a víziközmű területén, akkor a víz, szennyvíz tevékenységről elkészült számla mellékletekkel együtt igazolja azt, hogy mely települést érintően végezték az adott tevékenységet, hol merült fel az adott számlatartalom. A számlákat ellenőrzi az igazgató, a főmérnök, illetőleg a főkönyvelő. A hármas ellenőrzés megtörténte után kerül az üzemvezetőhöz, aki leigazolja a számla, illetőleg a mellékletként csatolt dokumentumok alapján a teljesítést, és lebontja azokat költséghelyekre. Ezt követően kerül a pénzügyi ellenőrzésre a becsatolt dokumentum, és a területi üzemvezető igazolását követően történik meg ténylegesen a könyvelés, majd a számlának a kifizetése. A költségeket közvetlen és közvetett költségekre bontják. A közvetlen költségek azok egyértelműen beazonosíthatók, hogy melyik településen, milyen tevékenység ellenértékeként merültek fel, és azt az adott település könyvelési anyagába rögzítik. A közvetett költségekre az önköltségszámítási szabályzat tartalmaz egy felosztási sorrendet. Felügyelő bizottság is működik a felperesnél. A településekre vonatkozó eredménykimutatásokat, illetőleg mérlegbeszámolókat minden egyes településre továbbítja a felperes a beszámolási időszak végén, így megkapják a polgármesterek, illetőleg a pénzügyi osztályvezetők.

[12] Az integrációs tárgyalások előtt az önkormányzatok saját maguk határozták meg a szolgáltatási díjakat: egyes önkormányzatok alacsonyabb összegben, más önkormányzatok pedig magasabban. Az integráció következtében a díjmegállapítás joga átkerült a Hivatalhoz, majd a Hivatal befagyasztotta az árakat, így a korábban megállapított díjon kellett az üzemeltetést megoldani. Ennek eredményeként az alacsonyabb díjazású önkormányzat a későbbiekben nem tudta az árakat felemelni, ezáltal a költségeit sem tudta fedezni a befagyasztott díjakból. Mindezen közben újabb költségelemek is megjelentek, melyek korábban nem voltak az önkormányzatoknál: közművezeték adó, hozzájárulás a Hivatal működéséhez, új ügyfélszolgálati pontokat kellett kialakítani, valamint az auditáció megszervezése és költségei is többlet kiadásként jelentkeztek. Az alperesnél kifejezetten többlet költségként jelentkezett a korábban elmaradt vízmérőórák cseréje, villamossági berendezések érintésvédelmi ellenőrzése és azok jegyzőkönyvezése, a szennyvíz tisztítása kapcsán a befogadó csatorna kotrása, mely évek óta elmaradt. Ezeket a biztonságos működtetés érdekében a csatlakozást követően el kellett végezni. További költségelem növekedést jelentett a teljes működtetés alatt a gazdasági környezet változása, a minimálbérek folyamatos emelése. A veszteséges működéshez hozzájárult a rezsitörvény is. Amikor észlelte a felperes, hogy működése veszteségbe fordul át értesítette az önkormányzatokat, s belső átszervezéseket is végrehajtott a veszteségek csökkentése érdekében, viszont ez nem érinthette az üzembiztonságot. Azt, hogy a víz hatósági ára nem elegendő ahhoz, hogy az üzemelés biztosított legyen folyamatosan jelezték az illetékes hatóságoknak.

[13] Az alperesnek a 2015. évre vonatkozó fizetései kötelezettségét 2016. június 20. napjáig, a 2016. évre vonatkozó fizetései kötelezettségét 2017. június 20. napjáig, míg a 2017. évre vonatkozó fizetései kötelezettségét 2018. június 20. napjáig kellett volna teljesíteni.

[14] Ézsiás László igazságügyi adó- járulék és könyvszakértő szakértői véleményében az alábbi megállapításokat tette:

[15] A felperes számviteli szabályzata, számviteli rendje, és az önköltségszámítási szabályzata a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv. tv.) előírásai szerint készültek, melyek biztosítják az ágazatok és az egyes önkormányzati területek közötti bevétel-költség szétválasztását és megosztását. A főkönyvi könyvelésből nyert adatok számviteli bizonylatokkal és analitikával alátámasztottak. A számviteli bizonylatok megfelelnek a Számv. tv. számviteli bizonylatokra vonatkozó 166. §-ában leírtaknak.

[16] A felperesnél felmerült, a 2015.- 2016.- 2017. évekre vonatkozó "Tájékoztatás" megnevezésű kimutatásban szereplő közvetlen költségek számviteli bizonylatokkal igazoltak. A kimutatott

összegek a Számv. tv. előírásainak megfelelő költségek és ráfordítások között szerepelnek. Azoknak a költségeknek és ráfordításoknak a megosztása, felosztása, melyek közvetlenül több szolgáltatási területet és azon belül mindkét ágazatot érintették, visszaellenőrizhetők, az alkalmazott vetítési alapok az önköltségszámítási szabályzatban előírtaknak megfelelnek.

[17] A szakvélemény megállapításai szerint 2015. június 1. és 2015. december 31. napja közötti időszakban az alperesnek a felperes felé a "Tájékoztatás" megnevezésű kimutatás 40. pontjában szereplő 9.000.704 forint, valamint a bérleti szerződés 2. számú mellékletének VI/2. pontjában előírtak alapján 1.198.823 forint, mindösszesen 10.898.827 forint tartozása van. A 2016. január 1. és 2016. december 31. napja közötti időszakban az alperesnek a felperes felé a "Tájékoztatás" megnevezésű kimutatás 30. pontjában szereplő 12.539.591 forinttal szemben 9.998.381 forint tartozása van. A 2017. január 1. - 2017. december 31. napja közötti időszakban az alperesnek a felperes felé a "Tájékoztatás" megnevezésű kimutatás 30. pontjában szereplő 16.071.500 forinttal szemben mindösszesen 15.226.936 Ft tartozása van. Az alperesnek ezen évekhez kapcsolódóan 876.300 Ft követelése volt a felperes felé, így az alperes teljes tartozása a felperes felé 35.247.844 Ft (szakvélemény 14. oldal).

[18] Az alperesnél kimutatott üzemi általános költséget az ellenőrző hatóság által is jóváhagyott önköltségszámítási szabályzatban rögzítetteknek megfelelően, a felmerült költségek felhasználói egyenértéke alapján történő felosztás szerint határozták meg. Az elszámolás helyes, eltérés nem mutatható ki.

[19] A szakértő rendelkezésére bocsátott dokumentáció és a "Tájékoztatás" megnevezésű elszámolásban 2015. évben az 1. -26. soron; 2016. évben az 1.-17. soron és 2017. évben az 1.-17. soron kimutatott összegeket tartalmazza a szűkített önköltség, melynek meghatározása a Számv.tv. által előírtakkal egyező.

[20] A vizsgált évekre a "Tájékoztatás" megnevezésű elszámolásban egyéb ráfordításként a Számv. tv.-ben előírtaknak megfelelő ráfordításokat mutattak ki: víz és szennyvíz szolgáltatás működtetéséhez kapcsolódó környezetterhelési díjat, iparűzési adót, innovációs járulékot és ki nem egyenlített kapcsolódó követelések után elszámolt értékvesztést. Értékvesztés címén a két szolgáltatási területet érintően 2015-ben 304.135 Ft, 2016-ban 398.727 Ft, míg 2017-ben 800.418 Ft összeget számoltak el. A kimutatott összegeket a benyújtott dokumentációk alátámasztják, és eltérés nem áll fenn.

[21] A közművezetékek adóját szabályozó 2012. évi CLXVIII. törvény alapján állapították meg, vallották be az alperes víz-és csatornahálózata után fizetendő összeget. Az alkalmazott elszámolás során figyelemmel voltak a közművezeték nyomvonalának méterben kifejezett hosszára, melyet a megfelelő korrekciós tényezővel módosítottak.

[22] Az alperesnél az értékesítés nettó árbevétele (35) az alperesi önkormányzat által meghatározott Ft/m3 (víz és csatorna) figyelembevételével a tényleges fogyasztás alapján kiszámlázott összeg szerint lett megállapítva, mely analitikával alátámasztott.

[23] Az áthárított vízterhelési díjat (35) a 2003. évi LXXXIX. törvény alapján, mint vízjogi engedélyezés alá tartozó tevékenységet végző társaságként kellett megállapítania, bevallania és befizetnie a felperesnek. Az adott időszak vízterhelési díját az előírásoknak megfelelően bebocsátott mennyiség (m3) alapulvételével számították ki, figyelembe véve a társaságra (területre) vonatkozóan meghatározott 0,7-es szorzót. Az alperes területét érintő vízterhelési díj meghatározása és a "Tájékoztatás"-ban kimutatott és követelt összeg elszámolása, illetve annak összege megfelelő.

[24] A felperes ivóvíz beszerzés címén költséget nem számol el az alperes terhére, csak a kitermelt ivóvíz után fizetendő járulékot.

[25] Az alperes szennyvíztisztító telepén keletkezett szennyvíziszap kapcsán szennyvíziszap mintavétel és laborvizsgálat költségét, a szennyvíziszap kihelyezéséhez szükséges

környezetvédelmi szakértés költségét, a szennyvíziszap komposzt hasznosításához szükséges hatósági engedély díját és a szakhatósági eljárási díját, valamint a keletkezett komposzt NÉBIH vizsgálati díját számolta el a felperes az alperes felé. Az elszámolt költségek, számlák, a laborvizsgálati jegyzőkönyvekkel és engedélyekkel alátámasztottak. Az elszámolt költségek felmerülésének helye minden esetben az alperesi település volt.

[26] A közműszolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés alapján a napelemes rendszer által termelt és az elektromos hálózatba betáplált Kwh teljesítményt "saldó" elszámolással számolták el, a termelt és betáplált Kwh mérése szintén hitelesített mérőóra alapján történt. Az alperesi településen létesített napelemek által termelt Kwh-t csak az alperest érintő villamos energia elszámolásnál vették figyelembe. A saldó elszámolásból adódóan a napelemrendszer által termelt villamosenergia bevétel nem keletkezhetett, ezért többlet villamos energia költségek sem. A villamosenergia-szolgáltató a villamos hálózatba betáplált és onnan vételezett villamos energia különbségét számlázta csak ki.

[27] A felperes által a vizsgált évekre vonatkozóan a víziközmű eredményének alakulásáról elkészített "Tájékoztatás"-ban kimutatott költségek-ráfordítások-bevételek az 1. és 2. pontban leírtakat figyelembe véve megfelelnek a Számv. tv.-ben előírtaknak. Az azokból nyert adatok és kimutatások megfelelő alapot képeznek az elszámoláshoz.

[28] A szakértő a rendelkezésére bocsátott dokumentumok és a helyszíni szemle során rendelkezésére bocsátott egyéb iratok alapján azt a véleményét fogalmazta meg, hogy a perrel érintett időszakban a felperes gazdálkodása észszerűnek tekinthető.

[29] A szakértői vélemény 7.- 9. oldalán kifejtettek figyelembevétele mellett a rendelkezésre álló dokumentumok (számlák, szerződések, bérszámfejtések, a bankszámla forgalma, költségfelosztási analitika stb.) alapján megállapítható, hogy a felmerült és az alperes felé közölt követelések okiratokkal alátámasztottak, azok a Számv. tv.-ben előírtaknak megfelelően elszámoltak. Az önköltségszámítási szabályzatban leírtak biztosítják az egyes településekhez kapcsolódó költségek-ráfordítások-bevételek tényszerű, áttekinthető megosztását.

[30] A szakértő megállapította, hogy a rendelkezésére álló dokumentumok szerint kimutatott és elszámolt munkák a teljesítési igazolások és a szállítólevelek alapján ténylegesen elvégzett munkák. A dokumentumok alapján felszámított költségek értéke megfelelt a valós költségeknek. A települést érintő munkák, illetve a költségek felosztására, az önköltségi szabályzatban rögzített és a települések által elfogadott arányosítások alapján került sor. Az arányosítások alapja és az azoknál figyelembe vett alapok jogszerűek, gazdaságilag és számvitelileg alátámasztottak és indokoltak voltak. Az alapbizonylatok alátámasztották a könyvelési tételeket. Az alperesi település víz- és csatornarendszerének működtetéséhez közvetlenül kapcsolódó költségek (közvetlen költségek) a tényleges felhasználás, míg a több települést érintő költség esetében az önköltségszámítási szabályzatban rögzített és elfogadott vetítési alapok figyelembevételével számított arányok alapján történt az elszámolás. A 2016. évre kimutatott "Egyéb anyagköltség" valóban az alperes víz- és csatornarendszerének működtetésénél merült fel. Az alpereshez tartozó víz- és csatornarendszer működtetésekor felmerült bér és járulék költségeket a munkavállaló által vezetett és az arra jogosult által ellenőrzött jelenléti ív alapján állapították meg. Az összeg meghatározásakor az adott településen a munkavállaló, illetve a munkavállalók által eltöltött munkaidő alapján határozták meg a bérköltséget és a hozzákapcsolódó járulék költségét. Az adatfeldolgozási költség szükségszerűen merült fel, hiszen e nélkül nem lehetett volna egységesen kezelni többek között a szerződéses állományt, annak adatbázisát, a szolgáltatás számlázását és a követelések érvényesítését. A ki nem egyenlített követelések és köztük az értékvesztéssel érintett követelések esetében is intézkedtek azok behajtásáról, így 876.300 Ft ki nem egyenlített követelést hajtottak be.

[31] **Mielőtt a felperes keresetét felemelte a Battonyai Járásbíróság előtti eljárásban** a járásbíróság 4.P.20.306/2017/48. számú ítéletével a felperes 10.898.827, - forint megfizetése iránti keresetét elutasította. A perben Stefán József igazságügyi adó- járulék és könyvszakértő adott szakvéleményt, mely az iratok között 4.P.20.306/2017/35. szám alatt található. A Gyulai Törvényszék 2.Pf.25.039/2019/4. számon közbenső ítéletet hozott megállapítva, hogy a peres felek között Gyulán, 2014. április 30. napján megkötött bérleti üzemeltetési szerződés a mellékleteivel együtt érvényes. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A fellebbezési szakban felmerült költségét a felperesnek 1.135.480 forintban, míg az alperesnek 334.620 forintban állapította meg. Az alperes ezen közbenső ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.125/2019/4. számú végzésében a jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 260.000 forintban, míg az alperesét ugyancsak 260.000 forintban állapította meg azzal, hogy a le nem rótt felülvizsgálati eljárás illeték 1.089.882 forint volt. A hatályon kívül helyezés indoka, hogy a szerződés érvényessége tárgyában nem volt hozható közbenső ítélet, ugyanis a keresettel érvényesített jog nem a szerződés érvényessége vagy érvénytelensége, hanem az ezen jog alapján a felperest megillető térítés követelése, azaz az alperes teljesítése volt.

[32] Az eljárás több alkalommal szünetelt, de a peres felek megegyezésre nem jutottak.

[33] A felperes a 4.P.20.117/2022. számú ügyben 7. sorszám alatt lajstromozott beadványában keresetét felemelte, melyre tekintettel az eljárás áttétellel az eljárásra hatáskörrel rendelkező a Gyulai Törvényszékre került 2022. június 9. napján. A Gyulai Törvényszék előtti eljárásban meg kellett ismételni a felek és a tanúk meghallgatását is tekintettel a Kúria hatályon kívül helyező végzésének [41] és [42] bekezdésében foglaltakra.

A felek kérelmei

[34] **A felperes leszállított, módosított keresetében kérte** kötelezni az alperest 35.247.844, - forint tőke és 10.898.827, - forint tőke után 2016. július hó 1. napjától; 9.998.381, - forint tőke után 2017. július hó 1. napjától; míg a 15.226.936, - forint tőke után 2018. július hó 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére. Perköltségként a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján meghatározott jogi képviseleti díjra tartott igényt azzal, hogy a jogi képviselő nem áfa-köteles. Kérte perköltségként az általa az elsőfokú eljárás során megfizetett 1.500.000,- forint eljárási illeték, a másodfokú eljárás során megfizetett 872.000,- forint eljárási illeték, az alapeljárásban felmerült 788.400 Ft szakértői díj, jelen eljárásban felmerült 600.400,- forint szakértői díj elszámolását is.

[35] **A felperes keresete jogalapjaként** a Ptk. 6:58. §-ra, 6:59. § (1) és (2) bekezdésére, 6:61. §-ra, 6:63. §-ra alapította; továbbá a víziközmű-szolgáltatásokról szóló 2011. évi CCIX. tv. (a továbbiakban: Vksztv.) 15. § (2) bekezdés c.) pontjára, 16. § (6) bekezdésére és az 58/2013. (II.27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 15. pontjára hivatkozott. A felperes kereseti kérelmét a felek között 2014. április hó 30. napján létrejött bérleti-üzemeltetési szerződésre és annak a 2. számú mellékletére alapítva érvényesítette igényét a 2015. január 1-től 2017. december 31. napjáig terjedő időszakra. A felek között víziközmű-üzemeltetési jogviszony jött létre, amire a Vksztv. IV. fejezete (15-34. §) az irányadó.

[36] Az 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet 1. mellékletének 15. pontja szerint az üzemeltetési szerződés tartalmazza a víziközmű-üzemeltetés pénzügyi feltételeit. Ezen feltételeknek a felek között létrejött bérlet-üzemeltetési szerződés 2. számú melléklete eleget tett. A 2. számú melléklet VI. pontja rendelkezik arról, hogy az alperes vállalta, hogy elszámol a felperessel. A felek között létrejött bérleti-üzemeltetési szerződés I.1. pontjában a felek kifejezetten

rögzítették, hogy bérleti-üzemeltetési jogviszonyt kívánnak létrehozni. A felperes, mint üzemeltető a szerződés szerint vállalta, hogy a víziközműveket üzemelteti, gondoskodik a felhasználók közegészségügyileg megfelelő ivóvízellátásáról, valamint a szennyvízelvezetésről.

[37] A felperes jogi érvelése szerint az alperes is azon álláspontot képviselte, hogy minden település felelős a saját területe gazdálkodásáért, viselje a saját költségeit és a keletkező eredményt saját maga használja. Az alperesi álláspontot támogatva, a felek szerződési akarata arra irányult, hogy minden településnél egymástól is elkülönítve és ágazatonként (ivóvíz és szennyvíz) is elkülönítve történjen az elszámolás, hogy egyértelműen kimutatható legyen az adott település adott ágazatának eredményessége. Mivel az esetlegesen képződő nyereségről egyik település sem akart lemondani, illetve egyik település sem akarta a másik település veszteségét finanszírozni, a szerződésekbe beépítették a felek közötti elszámolási kötelezettséget.

[38] A szakértői véleményt elfogadva szállította le keresetét, és további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

[39] **Az alperes ellenkérelmében kérte** a módosított kereseti kérelem elutasítását és költségei megállapítását a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján azzal, hogy az alperesi képviselet áfa körbe tartozik.

[40] Az alperes vitatta a szerződés létrejöttének körülményeit. Arra hivatkozott, hogy a döntés az alperesi önkormányzatnál magasabb szinten született. A felperes a szerződés 2. számú mellékletének VI. pontját egyoldalúan, az alperes közreműködése nélkül előre határozta meg, azt a felek egyedileg nem tárgyalták meg, arról az alperes külön tájékoztatást nem kapott. Hivatkozása szerint a szerződés 2. mellékletének VI. pontja nem vált a szerződés részévé figyelemmel a Ptk. 6:77. - 78.§-ban foglaltakra. Megítélése szerint a rendelkezés nem teszi lehetővé, hogy az alperes a nyereségből részesedjen, pusztán a veszteség önkormányzati költségvetésből való pótlását írja elő.

[41] Kezdeti álláspontja az volt, hogy nem bérleti üzemeltetési szerződés, hanem vagyonkezelési szerződés jött létre a Vksztv. 23-26. §-i szerint, és a szerződésre alkalmazni kell a Vksztv. 1. § (1) bekezdés g), h) és k) pontjaiban szereplő alapelveket is. Ezen állítását a 14.G.20.102/2022/8. számú jegyzőkönyvben módosította, a szerződést egyértelműen bérleti-üzemeltetési szerződésnek tekinti, amelyet a Vkszt. 15. § (2) bekezdés c) pontja nevesít. Ettől függetlenül az alapelvek alkalmazásának szükségességét fenntartotta, függetlenül attól, hogy fogalmilag a fogyasztó és szolgáltató viszonyában kell azokat alkalmazni, de kihatással vannak az alperesi önkormányzatra is, tehát a felperes és alperes viszonyában is helytállóak.

[42] Hivatkozása szerint a felek szerződése érvénytelen, ugyanis annak 2. számú mellékletének VI. pontja az alapelvi rendelkezésekbe, továbbá a 2012/21/EU Bizottsági határozat 4. és 5. cikkébe és az annak alkalmazását a magyar jogrendbe ültető, az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról szóló 37/2011. (III.22.) Korm. rendeletbe is ütközik.

[43] Nem látta alkalmazhatónak az 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 15. pontját. Álláspontja szerint a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz a szerződés 2. számú mellékletét a felperes be sem nyújtotta, így nem azzal együtt hagyták azt jóvá. Hivatkozott arra is, hogy a Hivatal jóváhagyása nem zárja ki a szerződés érvénytelenségére történő hivatkozást.

[44] A felperes által benyújtott elszámolást követhetetlennek tekintette és vitatta a számszaki adatokat is. Az, hogy a felperesi szolgáltatás veszteséges, annak több oka is lehet. Az egyik ok lehet, hogy a felperes nem az alapelveknek megfelelően látja el feladatát, a másik ok lehet az, hogy a Hivatal nem megfelelően járt el az árképzés során. Mindennek az a következménye, hogy a felmerülő veszteségeket az alperesnek kellene viselnie, ugyanakkor az alperesnek

semmiféle ráhatása nincs egyik tevékenységre sem. Álláspontja szerint a felperes van olyan helyzetben és pozícióban, hogy az árhatóság felé jelezze a megállapított ár nem megfelelő voltát, illetőleg megtegye a szükséges jogi lépéseket annak érdekében, hogy megfelelő árképzéssel határozzák meg a fogyasztók által fizetendő díjakat. Védekezése körében előadta, hogy az érintett elszámolási időszakban napelemes rendszer működött az önkormányzatnál, melyre figyelemmel a villamosenergia igényt a napelem rendszer biztosította, saját ivóvízbázissal rendelkezett, így annak átvezetésével kapcsolatos költségek nem merültek fel, illetve a szennyvíziszap kezelését és elszállítását is megoldották.

A bíróság döntése és annak indokai

[45] A leszállított kereset nagyobb részben alapos.

[46] A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:58. § szerint a szerződés a felek kölcsönös és egybehangzó jognyilatkozata, amelyből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. A Ptk. 6:61. § alapján a szerződéssel kikötött szolgáltatásért – ha a szerződésből vagy a körülményekből más nem következik – ellenszolgáltatás jár.

[47] A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 15. § (2) bekezdés c) pontja értelmében az adott víziközmű-szolgáltatási ágazati tevékenység végzéséhez szükséges víziközmű-üzemeltetési jogviszony az ellátásért felelős és a víziközmű-szolgáltató között létrejött, Hivatal által jóváhagyott bérleti-üzemeltetési szerződésen alapul. A Vksztv. 16. § (6) bekezdése szerint vagyonkezelési, továbbá bérleti-üzemeltetési szerződés kizárólag olyan víziközmű-szolgáltató társasággal jöhet létre: a) amely kizárólag az ellátásért felelős, vagy rajta kívül az állam, települési önkormányzat, vagy ezek közös tulajdonában áll; b) amely kizárólag az a) pont szerinti gazdasági társaság, vagy rajta kívül az állam, települési önkormányzat, vagy ezek együttes tulajdonában áll.

[48] A felek 14.G.20.102/2022/8. számú jegyzőkönyvben tett egyező előadása alapján a bíróság a rPp. 163. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a közöttük 2014. április 30. napján létrejött szerződés a Vksztv. 15. § (2) bekezdés c) pontjában nevesített bérleti-üzemeltetési szerződésnek minősül. A szerződés I.1. pontja is nevesíti, hogy a felek bérleti-üzemeltetési jogviszonyt kívántak létrehozni. A szerződés I.3. pontja szerint a mellékletekben meghatározott víziközmű rendszer üzemeltetése bérleti díj ellenében történik. Az elszámolás feltételeit a 2. számú melléklet részletesen tartalmazza.

[49] A Ptk. 6:95. § értelmében semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve, ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. Más jogkövetkezmény mellett is semmis a szerződés akkor, ha a jogszabály ezt külön kimondja, vagy ha a jogszabály célja a szerződéssel elérni kívánt joghatás megtiltása.

[50] A Vksztv. 1. § (1) bekezdése rögzíti az alapelveket. A Vksztv.1. § (1) bekezdés g) pontja tartalmazza a szolidaritás elvét: az a társadalmi léptékben hasznos és támogatandó árképzési mechanizmus, amely az érintett települések víziközmű-üzemeltetési költségeinek víziközmű-szolgáltatás díjaira ható eltérő mértékeit részben vagy egészben kiegyenlíti, és célja a kedvezőtlen költségszint mellett működtethető víziközmű-rendszerrel rendelkező településeken a kedvezőbb díjtételek mellett történő víziközmű-szolgáltatás nyújtás. A Vksztv. 1. § (1) bekezdés h) pont szerint a költségmegtérülés elve: a víziközmű-szolgáltatás igénybevételéért fizetendő díjban a víziközmű működtetésével kapcsolatos indokolt költségeknek – a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének rendelkezéseivel összhangban – meg kell térülniük. A Vksztv. 1. § (1) bekezdés k) pontja szerint a keresztfinanszírozás tilalmának elve: a víziközmű-szolgáltatás díját a víziközmű-szolgáltatási ágazatra nézve úgy kell megállapítani, hogy az maradéktalanul fedezetet nyújtson

a víziközmű-szolgáltatási ágazati tevékenység indokolt költségeire és ráfordításaira, valamint a víziközmű-szolgáltató e tevékenységével kapcsolatos ésszerű üzleti nyereségére, de nem tartalmazhatja e tevékenységén kívül eső egyéb gazdasági tevékenységei költségeinek, ráfordításainak fedezetét.

[51] A szerződés 2. számú mellékletének VI. pontja nem ütközhet az alperes által hivatkozott alapelvi rendelkezésekbe, ugyanis azok a bérleti-üzemeltetési szerződésre nem irányadók. Az alperes által megjelölt alapelvi rendelkezéseket tartalmazó Vksztv. 1. § (1) bekezdés g), h) és k) pontjai kifejezetten a víziközmű-szolgáltatás díjára határoznak meg alapelveket.

[52] A Vksztv. 2. § 24. pontja rendezi a víziközmű-szolgáltatás fogalmát, miszerint a víziközmű-szolgáltatás közszolgáltatási szerződés keretében nyújtott közműves ivóvízellátás az ahhoz kapcsolódó tűzivíz biztosítással, továbbá a közműves szennyvízelvezetés és -tisztítás, ideértve az egyesített rendszerű csapadékvíz-elvezetést is (a továbbiakban együtt: víziközmű-szolgáltatási ágazatok). A 25. pont pedig a víziközmű-szolgáltatásba bekapcsolt ingatlan fogalmát adja meg: a) amelyen legalább egy olyan vízvételi hely található, amely a közműves ivóvízellátásra lehetőséget kínál, vagy b) amelyen a keletkező szennyvíz részben, vagy egészben történő elvezetése érdekében a szennyvíz-bekötővezetékhez csatlakozva a házi szennyvízhálózat, vagy a csatlakozó szennyvízhálózat és a házi szennyvízhálózat kiépült.

[53] A felek közötti bérleti-üzemeltetési jogviszony nem minősül víziközmű-szolgáltatásnak, a peres felek között víziközmű-üzemeltetési jogviszony jött létre, mely a bérleti-üzemeltetési szerződésen alapult. Ezért a hivatkozott alapelvi rendelkezések sem vonatkoznak rá, ugyanis kiterjesztésük nem lehetséges, szövegezésük egyértelműen a víziközmű-szolgáltatás díjaira utal. A fenti indokok alapján, ezen pontok sérelme a szerződés érvénytelenségét nem alapozza meg.

[54] A bérleti-üzemeltetési szerződésre vonatkozó rendelkezéseket a Vksztv. IV fejezetében a 15.-31/D. §-aiban szabályozza. A bérleti-üzemeltetési szerződést a 15. § (2) bekezdés c) pontja nevesíti. A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtására kiadott 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 1. számú melléklete rendezi az üzemeltetési szerződés minimális tartalmi követelményeit. Ennek 15. pontja szerint az üzemeltetési szerződés tartalmazza a víziközmű-üzemeltetés pénzügyi feltételeit.

[55] A szerződés 37/2011. (III.22.) Korm. rendeletbe és a 2012/21/EU bizottsági határozat 4. és 5. cikkébe ütközés sem állapítható meg, tekintettel arra, hogy a felek között nem kifejezetten támogatási vagy veszteségfinanszírozási megállapodás jött létre, így az ezzel kapcsolatos külön jogszabályoknak sem kellett megfelelniük. Az alperes hivatkozásától eltérően a szerződés 2. számú mellékletének VI. pontja az elszámolás körében nem veszteségtérítésre vonatkozó megállapodás, nem tartozik az ilyen jellegű külön jogszabályok hatálya alá. Az alperes nem veszteségtérítést vállalt, hanem azt, hogy elszámol a felperessel, ami lehet pozitív vagy negatív tartalmú.

[56] A pénzügyi elszámolás feltételeivel kapcsolatosan kötelező jogszabályi előírás nincs, azt a felek a szerződéskötési szabadság keretein belül szabadon határozhatták meg. A Vhr. 1. számú melléket 15. *a)*, *b)*, *c)* pontjai csak példálózó felsorolást adnak arra, mit lehet meghatározni a pénzügyi feltételeken belül, azonban ez a felsorolás nem kizárólagos jellegű, nem jelenti, hogy a felek a pénzügyi feltételek között más jellegű megállapodást nem szerepeltethetnek. Ezek alapján a felek víziközműre vonatkozó bérleti-üzemeltetési szerződése nem ütközik jogszabályba, hanem éppen jogszabálynak megfelelő tartalmi eleme a pénzügyi feltételek meghatározása, amelyet a szerződés 2. számú melléklete tartalmaz.

[57] A bíróság megállapította, hogy a bérleti üzemeltetési szerződés elválaszthatatlan részét képezi annak 2. számú melléklete, melyet az alperesi jegyző is szignózott. A felperes a

14.G.20102/2022/9. szám alatti beadványában csatolta a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal által VKEFFO/8513-2/2022. szám alatt kiállított hatósági bizonyítványt. A Hivatal a hatósági bizonyítvánnyal igazolta, hogy a felperes és alperes között 2014. április 30. napján létrejött bérleti-üzemeltetési szerződés 2. számú melléklete a Hivatal 539/2015. számú eljárásában indult határozatával jóváhagyott szerződés mellékletét képezte. Az indokolásban olvasható, hogy a kialakult gyakorlat szerint a záradékolási kötelezettségének, csak egy helyen, a bérlet-üzemeltetési szerződésen tett eleget, azonban ettől függetlenül a jóváhagyási eljárásban rendelkezésre állt a szerződés valamennyi melléklete.

[58] Nem osztotta a bíróság teljes mértékben az alperes azon álláspontját, hogy a szerződés megkötése nem az alperes helyben meghozott döntésén alapult, a döntés az alperesi önkormányzatnál magasabb szinten született; valamint azt sem, hogy a 2. számú melléklet VI. pontját a felperes egyoldalúan, az alperes közreműködése nélkül előre meghatározta, ezáltal az nem vált a szerződés részévé.

[59] Tény, hogy a jogalkotási folyamat következtében a víz- és szennyvíz ágazattal kapcsolatos szolgáltatási tevékenységeket az alperes a saját nonprofit kft.-je útján már nem láthatta el, és ezért kényszerült arra, hogy kapcsolatba lépjen ezen tevékenység ellátására jogosult gazdálkodó szervezettel. Kun László alperesi polgármester személyes előadásából is kitűnően (14.G.20102/2022/8. jkv.) az alperes a jogszabályi rendelkezések folytán kényszerült arra, hogy felvegye a kapcsolatot a felperessel. A felperes illetékes szakembereivel Csűrhés István akkori polgármesterrel együtt tárgyaltak. Előadása szerint a szerződés tervezetek a képviselő-testület elé kerültek, ahol azokat megtárgyalták, módosító javaslatot nem terjesztettek a felperes felé. A teljes szerződést látták és megtárgyalták a képviselő-testületi döntés meghozatalát és a szerződés aláírását megelőzően. A szerződés aláírását a képviselő-testület jóváhagyta, és a felperesi társaság tagjaként is igenlő szavazatot adtak le a bérleti-üzemeltetési szerződés megkötésére. A veszteség pótlási kötelezettséggel akkor szembesültek, amikor a felperestől az első felszólító levelet megkapták.

[60] Daróczi László a felperes szervezeti képviselője személyes előadásával megerősítette, hogy valamennyi dokumentumot minden önkormányzat megkapott, értve ezalatt a 2. számú mellékletet is, amelyet az azzal megbízott jegyző készített elő. A szerződések aláírását megelőzően minden egyes csatlakozni szándékozó önkormányzat deklarálta azt, hogy egymás nyereségeiből nem kívánnak részesedni és egymás veszteségeit sem akarják viselni, ennek megfelelően kell az elszámolásokat megejteni. Ennek az ismeretében készült el a 2. számú melléklet VI. számú pontja, amely azt hivatott kifejezni, hogy a veszteséget az viseli, akinél jelentkezik, és a nyereség is annál az önkormányzatnál fog hasznosulni, akinél az jelentkezett, mert csak erre a tevékenységre lehetett nyereséget ismételten felhasználni.

[61] A csatlakozási folyamat lépéseit megerősítette Bíró Antalné, Bodor István és Csűrhés István tanúvallomása is. A csatlakozási szándékot bizonyítják az alábbi dokumentumok is: 23/2013. (IV.18.) Kt. számú határozata – az alperes a felperesi társaságban tulajdonossá kíván válni; 24/2013. (IV.18.) Kt. számú határozata - Csűrhés István akkori polgármester felhatalmazása a csatlakozási tárgyalásokra; 32/2013. (V. 2.) Kt. számú határozata - a felperes útján kívánja üzemeltetni ivóvíz- és szennyvízelvezető rendszerét; 34/2013. (V. 9.) Kt. számú határozata – társasági szerződést köt a felperessel; 38/2014. (IV. 29.) Kt. számú határozata - bérleti üzemeltetési szerződést köt a felperessel (14.G.20102/2022/12.).

[62] A bíróság álláspontja szerint az a körülmény, hogy a képviselő-testület tagjai a szerződés megkötésének előzetes tárgyalásai során kérdéseket nem intéztek a felpereshez és esetlegesen nem kellő mélységben tanulmányozták a szerződést és annak mellékletének egyes rendelkezéseit, melyre Kun László, Bodor István is tett előadást, nem jelenti azt, hogy a szerződést a felek nem tárgyalták meg, nem mentesíti az alperest az őt terhelő szerződéses kötelezettségek alól.

[63] A bíróság álláspontja szerint a felek között megkötött bérleti-üzemeltetési szerződés tekintetében nem lehet alkalmazni az általános szerződési feltételekre vonatkozó, a Ptk. 6:77. - 78. §-ban foglalt rendelkezéseket, nem alkalmazott a felperes általános szerződési feltételt.

[64] A felek között Gyulán, 2014. április 30. napján létrejött bérleti-üzemeltetési szerződés annak mellékleteivel együtt nem érvénytelen.

[65] A bíróság a leszállított kereseti követelés összegszerűségével kapcsolatban az alábbi megállapításokat tette.

[66] A perben beszerzett, Ézsiás László igazságügyi adó-járulék és könyvszakértő aggálytalan szakértői véleménye teljes mértékben alátámasztja a felperes leszállított kereseti kérelmének összegszerűségét. A szakvélemény minden kétséget kizáróan alátámasztja, hogy a felperes követelése az alperessel szemben az általa leszállított mindösszesen 35.247.844 forintban fennáll. A felperes az irányadó Számv. tv. rendelkezésének és az egyéb megjelölt szabályozóknak, valamint a felek közötti szerződés rendelkezéseinek megfelelően végezte el a könyvelést, és a szakvéleményben is rögzített összegű tételek számvitelileg igazolt és alátámasztott dokumentumokon alapulnak. A kimutatott és elszámolt munkákat a teljesítési igazolások és a szállítólevelek alapján elvégezték, a felszámított költségek értéke megfelel a valóságos költségeknek, a felperes gazdálkodása a vizsgált időszakban észszerűnek tekinthető.

[67] A felperes által benyújtott elszámolást az alperes követhetetlennek tekintette és vitatta a számszaki adatokat is, azonban konkrét tételeket nem tudott megjelölni, hogy azoknak melyik elemét vitatja. Nem jelölt meg konkrétan olyan munkákat hivatkozása ellenére, amit a felperes nem végzett el, de vele szemben érvényesített, holott erre a bíróság az eljárásban többször konkrétan felhívta, és az rPp. 139. §-a szerint ellenkérelmében ezeket a tényeket és ezek bizonyítékait elő kellett volna adnia.

[68] Az alperesi hivatkozással szemben a szakvélemény egyértelműen tartalmazza, hogy az általa elszámolt tételek teljesítését a könyvelési bizonylatok és azok mellékletei (szállítólevelek, teljesítés igazolások) alátámasztják.

[69] Annak vizsgálata, hogy „Kaszaper község területén felmerült, bármely Kaszapert érintő munka el lett-e végezve, a munkák elvégzése megállapítható-e", vagyis a dokumentumokon szereplő teljesítési igazolások valós teljesítést igazolnak-e nem igazságügyi könyvszakértői kompetenciába tartozó kérdés. Az alperes a teljes eljárásban csupán hivatkozott arra, hogy nem minden munka lett elvégezve, melynek költségeit rá hárították, de azt a bíróság többszeri felhívására sem jelölte meg (14.G.20102/2022/11.), hogy mikor, ki, vagy kik által elvégzett és leigazolt munkák tényleges elvégzését vitatja. Ilyen munkákat az alperesi érdekkörben meghallgatott tanúk sem tudtak megjelölni. Bíró Antalné tanúvallomása bizonyította, hogy az alperesnek lehetősége volt arra, hogy a könyvelési dokumentációba bármikor betekinthessen, Vízvári Zoltánné járt is náluk és betekintett a dokumentációba szállítói számlákat és anyagszerrel kapcsolatos dokumentumokat igényelve, ennek ellenére korrekciós igényről az alperes részéről nem volt tudomása.

[70] Szintén nem igazságügyi könyvszakértői kompetenciába tartozó kérdés, hogy „Előfordul-e olyan anyagköltség, amely a technológia miatt nem terhelheti a kaszaperi üzemeltetést?". Itt sem jelölt meg az alperes egyetlen olyan anyagköltséget sem, ami szerinte ilyen szempontból vitatható, holott a felek jogviszonyának fennállása óta – 2015. június 1. – számtalan lehetősége lett volna az alperesnek arra, hogy akár a peres eljárást megelőzően, akár a peres eljárás időtartama alatt 2017. augusztus 8-tól a Kaszaperre vonatkozó könyvelési anyagokat és azok dokumentációit áttekintve ezt megtegye.

[71] Azt, hogy „A villamosenergia esetén ellenőrizték-e a szivattyúk és a napelem rendszer működését? ..." szintén nem igazságügyi könyvszakértői kompetenciába tartozó kérdés. A napelem rendszer működésével összefüggésben az alperes polgármestere 2016. áprilisában

intézett kérdést a felpereshez, melyet a felperes 2016. április 20-án 9:55 órakor továbbított e-mail üzenetében válaszolt meg. Semmi egyéb adat, információ, nyilatkozat nem volt az alperes részéről, konkrét nyilatkozatokat nem tett, dokumentumokat nem csatolt a bíróság 14.G.20.102/2022/11. számú, konkrét felhívást tartalmazó végzésében foglaltak ellenére sem. Semmilyen adat nem merült fel arra, hogy a napelem rendszer működésében bármikor, bármilyen ok miatt gond volt.

[72] A szennyvíziszappal kapcsolatosan csak hatósági eljárásokkal összefüggésben felmerült költségeket számolt el a felperes az alperes terhére, egyéb költség nem merült fel. A vízfogyasztást és a tisztított víz mennyiségét folyamatosan figyelemmel kísérték, jelentős eltérés nem volt, de ezek sem könyvszakértői kompetenciába tartozó kérdések, csakúgy, mint az sem, hogy az illetékes hatóságoknak jelezték-e a veszteségek csökkentése érdekében a problémákat.

[73] Nem mentesítheti az alperest a fizetési kötelezettség alól az sem, hogy az ivóvíz és szennyvíz szolgáltatással kapcsolatos kötelezettségek saját kft. útján történő ellátásakor, az ágazat nem volt veszteséges, és ebből nem következik az, hogy a felperes nem észszerűen gazdálkodott. A meghallgatott tanúk vallomása – Daróczi László, Virányi István, Bíró Antalné – egyértelműen bemutatta, hogy a jogszabályi környezet változása, a rögzült vízdíjak, újabb adók és kötelezően fizetendő hozzájárulás a Hivatal működéséhez, a minimálbérek folyamatos emelése és a megváltozott gazdasági környezet mind hozzájárultak ahhoz, hogy a működést nem lehetett a befolyó díjakból biztosítani, holott ezt minden létező fórumon jelezték az arra illetékeseknek.

[74] Az alperes képviselő testületének 2016. március 9. napján megtartott ülésén a víz- és szennyvíz üzemeltetés megvitatása kapcsán Csűrhés István akként fogalmazott, hogy „2016. június 1.- től kezdődően nem tudjuk finanszírozni a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. felé a víz-szennyvízközmű szolgáltatást." A képviselő testület 57/2016. (V. 2.) Kt. számú határozata – víz-, és szennyvíz közmű üzemeltetéssel kapcsolatban – az alábbiakat tartalmazta: „... 2016. június 1.-től kezdődően nem tudja finanszírozni a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. felé a víz-, és szennyvíz szolgáltatást, ezért felhatalmazza a Csűrés István polgármestert és Giliczó Pálné jegyzőt, hogy a bérleti üzemeltetési szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg, ..." A 2016. május 18-i képviselő testületi ülésen a jegyző azzal érvelt, hogy „...a veszteséget az alperes költségvetése nem bírja el ... méltatlan dolog, ekkora összeggel megkárosítani egy önkormányzatot." Azzal összefüggésben a csatolt jegyzőkönyvek és kivonatok semmiféle adatot nem tartalmaznak, hogy felvetették volna a követelt összeg jogszerűtlenségét, vagy megemlítettek volna el nem végzett, de leszámlázott munkákat, ilyen konkrét képviselő-testületi jegyzőkönyvekre az alperes nem hivatkozott. Konkrétumokat ebben a tárgykörben az alperes kérésére meghallgatott tanúk sem tudtak elmondani.

[75] Mindezekre tekintettel a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott figyelemmel arra is, hogy a feleknek további bizonyítási indítványa felhívás ellenére sem volt.

Kamatok

[76] A bíróságnak a kamatokra vonatkozó rendelkezése a Ptk. 6:48. § (1) bekezdésén alapszik azzal, hogy a 2016. július 1. napjától fizetendő késedelmi kamatnál a tőkeösszeget a bíróság az elszámolt 876.300 forint behajtására tekintettel a módosított kereseti kérelemben megjelölt 10.898.827.- forinttal szemben (-876.300.- forint=) 10.022.527.- forintban határozta meg a Ptk. 6:41. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazásával, és ez jelenik meg a keresetet részben elutasító ítéleti rendelkezésben.

Perköltség

[77] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése szerint a pertárgy értéke a felemelt kereseti kérelem alapján 39.509.918.- forint, mely illetékalap után

az Itv. 42. § (1) bekezdésének a) pontja alapján 1.500.000 forint eljárási illetéket a felperes megfizetett az alábbiak szerint: 300.000 forint közjegyzői eljárási díj, 353.930 forint + 846.070 forint eljárási illeték. A teljes eljárásban a felperes megelőlegezett 788.400 forint szakértői díjat a Battonyai Járásbíróság előtti eljárásban, és 600.400 forint szakértői díjat a jelen eljárásban, mindösszesen: 1.388.800 forintot. A Gyulai Törvényszék 2.Pf.25.039/2019/4. számú közbenső ítéletében a felperes fellebbezési szakban felmerült perköltségét 1.135.480 forintban, míg az alperesét 334.620 forintban állapította meg, mely határozatot a Kúria hatályon kívül helyezte Pfv.V.21.125/2019/4. számú végzésében és a felperes felülvizsgálati eljárási költségét 260.000 forintban, az alperes felülvizsgálati eljárási költségét 260.000 forintban állapította meg azzal, hogy a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték 1.089.882 forint.

[78] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 78. § (1) bekezdése szerint a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni; ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója. A rPp. 81. § (1) bekezdése értelmében a részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. Ha a pernyertesség és pervesztesség aránya, valamint az előlegezett költségek összege között nincsen számottevő különbség, a bíróság akként rendelkezik, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

[79] Bár a felperes a leszállított keresete tekintetében pernyertes lett - a kamatfizetés első tőkeösszege kivételével -, a kereset leszállítása azonban a perköltség megállapítása szempontjából a pervesztéssel azonos következménnyel jár, a felperes a részleges pernyertesség szabályai szerint tarthat igényt a perköltségre (Legfelsőbb Bíróság Gf. III.333786/1992.). A perben a felperes az alperessel szemben mindösszesen 39.509.918 forintot igényelt, melyből a felperes mindösszesen 35.247.844 forintot nyert, tehát 89%-ban lett pernyertes és 11%-ban pervesztes.

[80] A felek jogi képviselőit az ügyvédi munkadíj - a pernyertesség és pervesztesség elszámolása mellett - a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdésének b) pontja alapján illeti meg azzal, hogy az alperesi képviselőt a 4/A. §-a alapján áfa is megilleti.

[81] A teljes pernyertesség esetén az ügyvédi munkadíj a kereset pertárgyértéke – 39.509.918 forint – alapján áfa mentesen 1.385.298 forint, melynek 89%-a, vagyis 1.232.915 forint illeti meg a felperest, míg ő köteles viselni az alpereseknek járó (152.383 forint + áfa=) 193.526 forintot, tehát ügyvédi munkadíj jogcímén a felperesnek jár (1.385.298 forint - 193.526 forint=) 1.191.772 forint.

[82] A másodfokú eljárással felmerült 1.135.480 forintos felperesi költség 89%-a, azaz 1.010.577 forint az alperest terheli, míg megilleti a 334.620 forintos költségének 11%-a, vagyis 36.808 forint, tehát jár a felperesnek (1.010.577 forint – 36.808 forint=) 973.768 forint.

[83] A felülvizsgálati eljárásból eredő jogi képviseleti díj 260.000 forintos összegéből a felperest a 89%-os pernyertesség alapján 231.400 forint illeti meg, ő köteles viselni az alperesnek 11% után járó (28.600 forint + áfa=) 36.322 forintot, így a felperesnek jár (231.400 forint - 36.322 forint=) 195.078 forint.

[84] A felperes által megelőlegezett szakértői költség – 1.388.800 forint – 11%-át a felperes köteles viselni 152.768.- forintban, míg az alperes 1.236.032 forint megfizetésére köteles a felperes javára.

[85] A felperes által megfizetett 1.500.000.-Ft elsőfokú illetékből a felperes visel 165.000.- forintot, míg az alperes köteles megfizetni a felperesnek 1.335.000 forint általa lerótt eljárási illetéket, mely alól az alperest nem mentesíti, hogy egyébként az Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján személyes illetékmentes, figyelemmel a rPp. 86. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezésre.

[86] A felperest tehát a pernyertesség pervesztesség aránya alapján megilleti mindösszesen (1.191.772 forint ügyvédi munkadíj + 973.768 forint másodfokú eljárási költség + 195.078.- forint felülvizsgálati eljárással kapcsolatos ügyvédi munkadíj + 1.236.032 forint szakértői költség + 1.335.000 elsőfokú eljárási illeték=) 4.931.650 forint.

[87] A felülvizsgálati eljárás feljegyzett illetéke 1.089.882. forint volt, melynek 89 %-át, vagyis 969.995.- forintot az alperes viselne, de személyes illetékmentessége folytán az állam terhén marad, míg a felperes 119.887.- forintot köteles megfizetni az államnak a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. -14. §-a alapján.

Teljesítési határidő és jogorvoslat

[88] A teljesítési határidő a rPp. 217. § (2) bekezdésén alapul.

[89] A fellebbezési tájékoztatás a rPp. 233. § (1) bekezdésén, 234. § (1) és (2) bekezdésén, 256/A. §-án és 73/A. §-án alapul.

Gyula, 2023. november 09.

Sztrungáné dr. Tóth Tünde s. k.
bíró

ÉRKEZETT
2024 MÁRC 04
P. 62-2022/53.

A DOKUMENTUMOT
ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:
GYULAI TÖRVÉNYSZÉK

Szegedi Ítélőtábla
Az ügy száma:
Gf.III.30.211/2023/5.

A felperes:
Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. (5700 Gyula, Szt. László u. 16.)
A felperes meghatalmazott jogi képviselője:
Dr. Varga Lilla ügyvéd (5700 Gyula, Béke sgt. 2.)
Az alperes:
Kaszaper Község Önkormányzata (5948 Kaszaper, Szent Gellért tér 1.)
Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:
Munz és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Budai Zoltán ügyvéd, 6720 Szeged, Tiszta L. 76.)
A per tárgya:
Bérleti-üzemeltetési szerződésből eredő követelés
Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:
Gyulai Törvényszék 14.G.20.102/2022/41.
A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:
Az alperes, 14.G.20.102/2022/42.

ÍTÉLET

Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 600 000 (hatszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] A felperes a Gyulai Törvényszék Cégbíróságán 1999. július 1. óta Cg.04-09-003599 szám alatt bejegyzett gazdálkodó szervezet, amely 2014. 04. 30. napjától működik nonprofit korlátolt felelősségű társaságként. Főtevékenysége ivóvíztermelés, -kezelés, -ellátás. Az alperesi önkormányzat 2013.05.09. és 2016.11.10. között a felperes tagja volt.

[2] Az alperesi településen korábban az alperes 100%-os tulajdonában álló Kaszaper-Ép Nonprofit Kft. látta el az ivóvíz- és szennyvíz szolgáltatással kapcsolatos feladatokat (hálózat működtetése, karbantartása, számlázás és díjbeszedés). Az alperes saját ivóvíz bázissal rendelkezik, a településen napelemrendszer működik, mellyel termelt áram a közművek üzemeltetéséhez használható fel. Megoldott a szennyvíziszap kezelése is, mert kialakítottak egy komposztálót, melyhez a szalmát a helyi gazdálkodók adják, akik utóbb elszállítják a

komposztált szennyvíziszapot mezőgazdasági földterületeikre, így ezzel kapcsolatban külön szállítási, tárolási költség már nem jelentkezik.

[3] A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátását a helyi önkormányzatokról szóló törvény a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatává teszi, míg a szennyvízelvezetés, és annak ártalommentes elhelyezése és tisztítása a lakosság számarányának megfelelően tartozik a kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok közé. A lakossági vízszolgáltatási és szennyvízelvezetési díjakat az árak megállapításáról szóló törvény (a továbbiakban: Ártörvény) értelmében korábban a helyi önkormányzatok, mint árhatóságok határozták meg.

[4] Az Országgyűlés a víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos alapvető jogok és kötelezettségek meghatározása, a nemzeti víziközmű-vagyon védelme, a víziközmű-szolgáltatási ágazatokban a fenntartható fejlődés, az ivóvízkincs kíméletét szolgáló célok teljesülése, a fogyasztóvédelem széles körű érvényesülését szolgáló víziközmű-szolgáltatási feltételek biztosítása, valamint a mindezek megvalósítását biztosító, az objektív, átlátható és egyenlő bánásmód követelményének megfelelő szabályozás kialakítása érdekében – összhangban az Európai Unió e tárgykörökben érvényesülő követelményeivel – 2011 évben megalkotta a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvényt (a továbbiakban: Vksztv.).

[5] A Vksztv. hatálybalépését az indokolta, hogy az iparágban kialakult eltéréseket megszüntessék és integrált, egységesen szabályozott piac alakuljon ki. A Kaszaper-Ép Nonprofit Kft. az új szabályozásból adódóan a továbbiakban nem láthatta el a víz- és szennyvíz ágazattal kapcsolatos közfeladatokat, ezért az alperesnek – további önkormányzatokkal együtt – fel kellett vennie a kapcsolatot a közfeladat ellátásra feljogosított felperessel. Az ellátási terület bővítése Gyula városának is érdeke volt, így a felperes már 2012 évben kereste az együttműködési lehetőséget a partnertelepülésekkel. A hét csatlakozni kívánó település törvényes képviselőivel – köztük az alperesi önkormányzat képviselőivel – külön-külön, majd együttesen is egyeztetett a felperes az üzemeltetés módjairól. E települések képviselői egységesen, beleértve az alperest is a bérleti-üzemeltetési szerződést – vagyis a Vksztv. 15. § (1) bekezdés c pontját – választották szerződési típusként. A Vksztv. 16. § (6) bekezdése értelmében a bérleti-üzemeltetési szerződés létrejöttének a feltétele, hogy a víziközmű-szolgáltató társaságban tulajdoni részesedéssel kellett rendelkeznie az ellátásért felelősnek, így az alperesi önkormányzatnak is. Ennek érdekében az alperes 100 000 forint névértékű törzsbetét rendelkezésre bocsátásával belépett a felperesi társaságba.

[6] A felperes illetékes szakembereivel Csűrhés István akkori polgármester és a jelenlegi polgármester is tárgyalt, a többi csatlakozni szándékozó önkormányzat polgármesterével, jegyzőivel és üzemeltetési szakembereivel együtt. A csatlakozó önkormányzatok végül úgy döntöttek, hogy bérleti-üzemeltetési szerződés (a továbbiakban: szerződés) keretében kérik biztosítani a víz- és szennyvíz ellátást a településeken. A jogszabályi rendelkezéseket figyelembe véve alakították ki a szerződés formai és tartalmi elemeit. A szerződések aláírását megelőzően minden egyes csatlakozni szándékozó önkormányzat deklarálta azt, hogy egymás nyereségeiből nem kívánnak részesedni és egymás veszteségeit sem akarják viselni, ennek megfelelően kell az elszámolásokat megejteni. A vonatkozó jogszabályok, szakmai ajánlások alapulvételével a mintaként szolgáló szerződéstervezetet Bartha Edit, Medgyesegyháza község akkori jegyzője szövegezte meg. Ennek megfelelően készült el a szerződés 2. számú melléklet VI. pontja is, amely azt hivatott kifejezni, hogy a veszteséget az viseli, akinél jelentkezik, és a nyereség is annál az önkormányzatnál fog hasznosulni, akinél az jelentkezett, mert csak erre a tevékenységre lehetett nyereséget ismételten felhasználni. A felperes a szerződés tervezetet a mellékletekkel együtt az alperes képviselő-testületének is megküldte, ahol azokat megtárgyalták, de módosító javaslatot nem rá.

[7] A felek között Gyulán, 2014. április 30. napján bérleti-üzemeltetési szerződés jött létre, melynek részét képezte az elszámolási kötelezettségről szóló 2. számú melléklet. A bérleti-üzemeltetési szerződés 2. számú mellékletének VI. pontja tartalmazza azt a szerződéses

rendelkezést, amelyben szabályozták, hogy az alperes évente milyen módon számol el a felperessel. A VI. pont kimondja, hogy a gazdálkodás során felmerülő költségek felosztása az árbevétel arányában történik, illetve ivóvíz és szennyvíz ágazatonként külön-külön elszámolást készítenek a következők szerint: az ellátott területekről ágazatonként és azon belül településenként kimutatás készül az adózás előtti eredményről, majd a pozitív adózás előtti eredményű települések nettó árbevétel értékeiből – ágazatonként külön-külön – átlag százalékértéket állapít meg. Amennyiben bármely ágazat negatív eredményt mutat, úgy azt átlagos adózás előtti eredmény százalék érték mértékéig az ellátásért felelős önkormányzat saját forrásból köteles átutalás útján befizetést teljesíteni legkésőbb az üzleti évet követő év június 20. napjáig a bérlő kft. (felperes) részére.

[8] Az alperesi önkormányzat képviselő testülete 38/2014. (IV.29.) számú képviselő-testületi határozatával fogadta el a szerződés-tervezetet, melyet másnap a felperes taggyűlése 7/2014. (IV.30.) szám alatti határozatával egyhangúlag szintén elfogadott. Ezt követően a felek 2014. 04. 30. napján aláírták a bérleti üzemeltetési szerződést az annak elválaszthatatlan részét képező mellékletekkel együtt. A szerződés alapján a felperes feladata a közműves ivóvízellátás, közműves szennyvízelvezetés és tisztítás. Az ezzel kapcsolatos rendelkezéseket a 2011. évi CCIX. törvény (Vksztv.) 15. § (2) bekezdés c) pontja nevesíti, részletszabályait pedig a IV. fejezet tartalmazza.

[9] Az ellenjegyzett szerződést és annak mellékleteit megküldték a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnak (a továbbiakban: Hivatal), ahol az 539/2015. ügyszám alatt indult felfüggesztett eljárást folytatva, 1764/2015. számú határozattal a felek által kötött bérleti-üzemeltetési szerződést – a szolgáltatási díjakra vonatkozó I.5. és I.6. pontok kivételével – hatósági jóváhagyás és záradékolás történt 2015. március 26. napján. A tényleges üzemeltetés az alperes ellátási területén 2015. június 1. napjától kezdődött.

[10] A felperesnél a jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel a számviteli rendszert akként kellett kialakítani, hogy a víz- és szennyvízágazatban a keresztfinanszírozás kizárt legyen. A beérkező, kimenő és átmenő számlákat számvitelileg teljes mértékben szétválasztották, különválasztották a közvetlen és közvetett költségeket is, a felperes számviteli politikájának és önköltség számításának megfelelően. Ha valamilyen tevékenységet végeztek a víziközmű területén, akkor a víz, szennyvíz tevékenységről elkészült számla mellékletekkel együtt igazolja azt, hogy mely települést érintően végezték az adott tevékenységet, hol merült fel az adott számlatartalom. A számlákat az igazgató, a főmérnök, illetőleg a főkönyvelő ellenőrizte. A hármas ellenőrzés megtörténte után az üzemvezető leigazolta a számlát, illetőleg a mellékletként csatolt dokumentumok alapján magát a teljesítést, költséghelyekre lebontva. Ezt követően a pénzügyi ellenőrzésre került a becsatolt dokumentum, és a területi üzemvezető igazolását követően történt meg ténylegesen a könyvelés, majd a számlának a kifizetése. Felperes a költségeket közvetlen és közvetett költségekre bontotta. A közvetlen költségek esetében egyértelműen beazonosítható, hogy melyik településen, milyen tevékenység ellenértékeként merültek fel, és azt az adott település könyvelési anyagába rögzítették. A közvetett költségekre az önköltségszámítási szabályzat tartalmaz egy felosztási sorrendet. A településekre vonatkozó eredménykimutatásokat, illetőleg mérlegbeszámolókat minden egyes településre továbbította a felperes a beszámolási időszak végén, így azokat megkapták a polgármesterek, illetőleg a pénzügyi osztályvezetők.

[11] Az integráció következtében a díjmegállapítás joga átkerült a Hivatalhoz, ahol rezsivédelmi intézkedésként befagyasztották az árakat, így a korábban megállapított díjon kellett 2014 évet követően az üzemeltetést megoldani. Ennek következtében az önkormányzat a későbbiekben nem tudta az árakat felemelni, ezáltal az emelkedő költségek fedezetlenül maradtak. Emellett újabb költségelemek is megjelentek, melyek korábban nem az önkormányzatokat terhelte: közművezeték adó, hozzájárulás a Hivatal működéséhez, új ügyfélszolgálati pontokat kellett kialakítani, valamint az auditáció megszervezése és költségei is többlet kiadásként

jelentkeztek. Az alperesnél kifejezetten többlet költségként jelentkezett a vízmérőórák korábban elmaradt cseréje, villamossági berendezések érintésvédelmi ellenőrzése és azok jegyzőkönyvezése, a szennyvíz tisztítása kapcsán a befogadó csatorna kotrása. Ezeket a biztonságos működtetés érdekében a szerződéskötést követően a felperesnek kellett elvégezni. További költségelem növekedést jelentett a teljes működtetés alatt a gazdasági környezet változása, a minimálbérek folyamatos emelése. A veszteséges működéshez hozzájárultak a rezsivédelmi intézkedések is. Amikor észlelte a felperes, hogy működése veszteségbe fordul át értesítette az önkormányzatokat, s belső átszervezéseket is végrehajtott a veszteségek csökkentése érdekében, viszont ez nem érinthette az üzembiztonságot. Azt, hogy a megszabott fix hatósági ár nem elegendő ahhoz, hogy az üzemelés biztosított legyen folyamatosan jelezték az illetékes hatóságoknak.

[12] Az alperesnek a 2015. évre vonatkozó fizetési kötelezettségét 2016. június 20. napjáig, a 2016. évre vonatkozó fizetései kötelezettségét 2017. június 20. napjáig, míg a 2017. évre vonatkozó fizetései kötelezettségét 2018. június 20. napjáig kellett volna teljesíteni, melytől azonban folyamatosan elzárkózott.

[13] A perben lefolytatott könyvszakértői vizsgálat eredményeként tényszerűen megállapítható, hogy a felperes számviteli szabályzata, számviteli rendje, és az önköltségszámítási szabályzata a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv. tv.) előírásai szerint készültek, melyek biztosítják az ágazatok és az egyes önkormányzati területek közötti bevétel és költség szétválasztását, megosztását. A főkönyvi könyvelésből nyert adatok számviteli bizonylatokkal és analitikával alátámasztottak. A számviteli bizonylatok megfelelnek a Számv. tv. számviteli bizonylatokra vonatkozó 166. §-ában leírtaknak.

[14] A felperesnél felmerült, a 2015.- 2016.- 2017. évekre vonatkozó "Tájékoztatás" megnevezésű kimutatásban szereplő közvetlen költségek számviteli bizonylatokkal igazoltak. A kimutatott összegek a Számv. tv. előírásainak megfelelő költségek és ráfordítások között szerepelnek. Azoknak a költségeknek és ráfordításoknak a megosztása, felosztása, melyek közvetlenül több szolgáltatási területet és azon belül mindkét ágazatot érintették, visszaellenőrizhetők, az alkalmazott vetítési alapok az önköltségszámítási szabályzatban előírtaknak megfelelnek.

[15] A szakvélemény további megállapításai szerint 2015. június 1. és 2015. december 31. napja közötti időszakban az alperesnek a felperes felé a "Tájékoztatás" megnevezésű kimutatás 40. pontjában szereplő 9 000 704 forint, valamint a bérleti szerződés 2. számú mellékletének VI/2. pontjában előírtak alapján 1 198 823 forint, mindösszesen 10 898 827 forint tartozása állt fenn. A 2016. január 1. és 2016. december 31. napja közötti időszakban az alperesnek a felperes felé a "Tájékoztatás" megnevezésű kimutatás 30. pontjában szereplő 12 539 591 forinttal szemben ténylegesen 9 998 381 forint az igazolt tartozása. A 2017. január 1. - 2017. december 31. napja közötti időszakban az alperesnek a felperes felé a "Tájékoztatás" megnevezésű kimutatás 30. pontjában szereplő 16 071 500 forinttal szemben mindösszesen 15 226 936 forint igazolt tartozása keletkezett. Az alperesnek ezen évekhez kapcsolódóan 876 300 forint követelése volt a felperes felé, így az alperes teljes időszakra szóló tartozása a felperes felé 35 247 844 forint (szakvélemény 14. oldal).

[16] Az alperesnél kimutatott üzemi általános költséget az ellenőrző hatóság által is jóváhagyott önköltségszámítási szabályzatban rögzítetteknek megfelelően, a felmerült költségek felhasználói egyenértéke alapján történő felosztás szerint határozták meg. Az elszámolás helyes, eltérés nem mutatható ki.

[17] A szakértő rendelkezésére bocsátott dokumentáció és a "Tájékoztatás" megnevezésű elszámolásban 2015. évben az 1-26. soron; 2016. évben az 1-17. soron, míg 2017. évben az 1-17. soron kimutatott összegeket tartalmazza a szűkített önköltség, melynek meghatározása a Számv.tv. által előírtakkal egyező.

[18] A vizsgált évekre a "Tájékoztatás" megnevezésű elszámolásban egyéb ráfordításként a Számv. tv.-ben előírtaknak megfelelő ráfordításokat mutattak ki: víz és szennyvíz szolgáltatás

működtetéséhez kapcsolódó környezetterhelési díjat, iparűzési adót, innovációs járulékot és ki nem egyenlített kapcsolódó követelések után elszámolt értékvesztést. Értékvesztés címén a két szolgáltatási területet érintően 2015-ben 304 135 forint, 2016-ban 398 727 forint, míg 2017-ben 800 418 forint összeget számoltak el. A kimutatott összegeket a benyújtott dokumentációk alátámasztják, eltérés nem áll fenn.

[19] A közművezetékek adóját szabályozó 2012. évi CLXVIII. törvény alapján állapították meg, és vallották be az alperes víz-és csatornahálózata után fizetendő összeget. Az alkalmazott elszámolás során figyelemmel voltak a közművezeték nyomvonalának méterben kifejezett hosszára, melyet a megfelelő korrekciós tényezővel módosítottak.

[20] Az alperesnél az értékesítés nettó árbevétele (35) az alperesi önkormányzat által meghatározott Ft/m^3 (víz és csatorna) figyelembevételével a tényleges fogyasztás alapján kiszámlázott összeg szerint lett megállapítva, mely analitikával alátámasztott.

[21] Az áthárított vízterhelési díjat (35) a 2003. évi LXXXIX. törvény alapján, mint vízjogi engedélyezés alá tartozó tevékenységet végző társaságként kellett megállapítania, bevallania és befizetnie a felperesnek. Az adott időszak vízterhelési díját az előírásoknak megfelelően bebocsátott mennyiség (m^3) alapulvételével számították ki, figyelembe véve a társaságra (területre) vonatkozóan meghatározott 0,7-es szorzót. Az alperes területét érintő vízterhelési díj meghatározása és a "Tájékoztatás"-ban kimutatott követelt összeg elszámolása, illetve annak összege helytálló.

[22] A felperes ivóvíz beszerzés címén költséget nem számolt el az alperes terhére, csak a kitermelt ivóvíz után fizetendő járulékot.

[23] Az alperes szennyvíztisztító telepén keletkezett szennyvíziszap kapcsán szennyvíziszap mintavétel és laborvizsgálat költségét, a szennyvíziszap kihelyezéséhez szükséges környezetvédelmi szakértés költségét, a szennyvíziszap komposzt hasznosításához szükséges hatósági engedély díját és a szakhatósági eljárási díját, valamint a keletkezett komposzt NÉBIH vizsgálati díját kívánta a felperes az alperes felé továbbhárítani. Az elszámolt költségek, számlák, a laborvizsgálati jegyzőkönyvekkel és engedélyekkel alátámasztottak. Az elszámolt költségek felmerülésének helye minden esetben az alperesi település volt.

[24] A közműszolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés alapján a napelemes rendszer által termelt és az elektromos hálózatba betáplált Kwh teljesítményt ún. "saldó" elszámolással számolták el, a termelt és betáplált Kwh mennyiség mérése hitelesített mérőóra alapján történt. Az alperesi településen létesített napelemek által termelt Kwh-t csak az alperest érintő villamos energiafelhasználás elszámolásánál vették figyelembe. A saldó elszámolásból adódóan a napelemrendszer által termelt villamosenergiából bevétel nem keletkezhetett, de többlet villamos energia költségek sem jelentkeztek. A villamosenergia-szolgáltató a villamos hálózatba betáplált és onnan vételezett villamos energia különbségét számlázta csak ki.

[25] A felperes által a vizsgált évekre vonatkozóan a víziközmű-működtetés eredményének alakulásáról elkészített "Tájékoztatás"-ban kimutatott költségek-ráfordítások-bevételek az 1. és 2. pontban leírtakat figyelembe véve megfelelnek a Számv. tv.-ben előírtaknak. Az azokból nyert adatok és kimutatások megfelelő alapot képeznek az elszámoláshoz.

[26] A szakértő a rendelkezésére bocsátott dokumentumok és a helyszíni szemle során rendelkezésére bocsátott egyéb iratok alapján azt a véleményét fogalmazta meg, hogy a perrel érintett időszakban a felperes gazdálkodása észszerűnek tekinthető.

[27] A szakértői vélemény 7.- 9. oldalán kifejtettek figyelembevétele mellett a rendelkezésre álló dokumentumok (számlák, szerződések, bérszámfejtések, a bankszámla forgalma, költségfelosztási analitika stb.) alapján tényszerűen megállapítható, hogy a felmerült és az alperes felé közölt követelések a szakértő által meghatározott mértékig okiratokkal alátámasztottak, azok a Számv. tv.-ben előírtaknak megfelelően elszámoltak. Az önköltségszámítási szabályzatban leírtak biztosítják az egyes településekhez kapcsolódó költségek-ráfordítások-bevételek tényszerű, áttekinthető megosztását.

[28] A szakértő megállapította, hogy a rendelkezésére álló dokumentumok szerint kimutatott és elszámolt munkák a teljesítési igazolások és a szállítólevelek alapján ténylegesen elvégzésre kerültek. A dokumentumok alapján felszámított költségek értéke megfelelt a valós költségeknek. A települést érintő munkák, illetve a költségek felosztására, az önköltségi szabályzatban rögzített és a települések által elfogadott arányosítások alapján került sor. Az arányosítások alapja és az azoknál figyelembe vett alapok jogszerűek, gazdaságilag és számvitelileg alátámasztottak és indokoltak voltak. Az alapbizonylatok alátámasztották a könyvelési tételeket. Az alperesi település víz- és csatornarendszerének működtetéséhez közvetlenül kapcsolódó költségek (közvetlen költségek) a tényleges felhasználás, míg a több települést érintő költség esetében az önköltségszámítási szabályzatban rögzített és elfogadott vetítési alapok figyelembevételével számított arányok alapján történt az elszámolás. A 2016. évre kimutatott "Egyéb anyagköltség" valóban az alperes víz és csatornarendszerének működtetésénél merült fel. Az alperestől tartozó víz- és csatornarendszer működtetésekor felmerült bér és járulék költségeket a munkavállaló által vezetett és az arra jogosult által ellenőrzött jelenléti ív alapján állapították meg. Az összeg meghatározásakor az adott településen a munkavállaló, illetve a munkavállalók által eltöltött munkaidő alapján határozták meg a bérköltséget és a hozzákapcsolódó járulék költségét. Az adatfeldolgozási költség szükségszerűen merült fel, hiszen e nélkül nem lehetett volna egységesen kezelni többek között a szerződéses állományt, annak adatbázisát, a szolgáltatás számlázását és a követelések érvényesítését. A ki nem egyenlített követelések és köztük az értékvesztéssel érintett követelések esetében is intézkedtek azok behajtásáról, így 876 300 forint ki nem egyenlített követelést hajtottak be.

[29] A felek közötti jogviszony 2017. december 31-ig tartott, elszámolásra azonban ezt követően sem került sor, az alperes elzárkózott a felperes által követelt összegek megfizetésétől. A felperes által erre tekintettel kezdeményezett perben, a Battonyai Járásbíróság 4.P.20.306/2017/48. számú ítéletével a felperes 10 898 827 forint megfizetése iránti keresetét elutasította. A perben Stefán József igazságügyi adó- járulék és könyvszakértő adott szakvéleményt, mely az iratok között 4.P.20.306/2017/35. szám alatt található. A Gyulai Törvényszék 2.Pf.25.039/2019/4. számon közbenső ítéletet hozott megállapítva, hogy a peres felek között Gyulán, 2014. április 30. napján megkötött bérleti üzemeltetési szerződés a mellékleteivel együtt érvényes. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Az alperes ezen közbenső ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.125/2019/4. számú végzésében a jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A hatályon kívül helyezés indoka az volt, hogy a szerződés érvényessége tárgyában nem volt hozható közbenső ítélet, ugyanis a keresettel érvényesített jog nem a szerződés érvényessége vagy érvénytelensége, hanem az ezen jog alapján a felperest megillető térítés követelése, azaz az alperes teljesítése volt.

[30] Az eljárás ezt követően több alkalommal szünetelt, de a peres felek megegyezésre nem jutottak.

[31] A felperes a 4.P.20.117/2022. számú ügyben 7. sorszám alatti beadványában keresetét felemelte, melyre tekintettel 2022. június 9. napján az eljárás áttétellel a hatáskörrel rendelkező a Gyulai Törvényszékre került. A Gyulai Törvényszék előtt folytatódó perben meg kellett ismételni a felek és a tanúk meghallgatását is tekintettel a Kúria hatályon kívül helyező végzésének [41] és [42] bekezdésében foglaltakra.

A felperes keresete, alperes ellenkérelme

[32] A felperes utóbb a szakvéleményre tekintettel módosított keresetében kérte kötelezni az alperest 35 247 844 forint tőke és 10 898 827 forint tőke után 2016. július hó 1. napjától;

9 998 381 forint tőke után 2017. július hó 1. napjától; míg a 15 226 936 forint tőke után 2018. július hó 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére. Perköltségként a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján meghatározott jogi képviseleti díjra tartott igényt azzal, hogy a jogi képviselő nem áfa-köteles. Kérte perköltségként az általa az elsőfokú eljárás során megfizetett 1 500 000 forint eljárási illeték, a másodfokú eljárás során megfizetett 872 000 forint eljárási illeték, az alapeljárásban felmerült 788 400 forint szakértői díj, jelen eljárásban felmerült 600 400 forint szakértői díj elszámolását is.

[33] A felperes keresetét a Ptk. 6:58. §-ra, 6:59. § (1) és (2) bekezdésére, 6:61. §-ra, 6:63. §-ra alapította; továbbá a víziközmű-szolgáltatásokról szóló 2011. évi CCIX. tv. (a továbbiakban: Vksztv.) 15. § (2) bekezdés c.) pontjára, 16. § (6) bekezdésére és az 58/2013. (II.27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 15. pontjára hivatkozott. A felperes a felek között 2014. április hó 30. napján létrejött bérleti-üzemeltetési szerződésre és annak a 2. számú mellékletére alapítva érvényesítette igényét a 2015. január 1-től 2017. december 31. napjáig terjedő időszakra. Álláspontja szerint a felek között víziközmű-üzemeltetési jogviszony jött létre, amire a Vksztv. IV. fejezete (15-34. §) az irányadó.

[34] Hivatkozott az 58/2013. (II.27.) Korm. rendelet 1. mellékletének 15. pontjára, mely szerint az üzemeltetési szerződés tartalmazza a víziközmű-üzemeltetés pénzügyi feltételeit. Ezen feltételeknek a felek között létrejött bérlet-üzemeltetési szerződés 2. számú melléklete eleget tett. A 2. számú melléklet VI. pontja rendelkezik arról, hogy az alperes vállalta az elszámolást. A felek között létrejött bérleti-üzemeltetési szerződés I.1. pontjában a felek kifejezetten rögzítették, hogy bérleti-üzemeltetési jogviszonyt kívánnak létrehozni. A felperes, mint üzemeltető a szerződés szerint vállalta, hogy a víziközműveket üzemelteti, gondoskodik a felhasználók közegészségügyileg megfelelő ivóvízellátásáról, valamint a szennyvízelvezetésről.

[35] A felperes jogi érvelése szerint az alperes is azt az álláspontot képviselte, hogy minden település felelős a saját területe gazdálkodásáért, viseli a saját költségeit és a keletkező eredményt saját maga használja fel. Az alperesi álláspontot támogatva, a felek szerződési akarata arra irányult, hogy minden településnél egymástól is elkülönítve és ágazatonként (ivóvíz és szennyvíz) is elkülönítve történjen az elszámolás, hogy egyértelműen kimutatható legyen az adott település adott ágazatának eredményessége. Az esetlegesen képződő nyereségről egyik település sem akart lemondani, illetve egyik település sem akarta a másik település veszteségét finanszírozni, ezért építették be a szerződésekbe a felek közötti elkülönült elszámolási kötelezettséget.

[36] A felperes a szakértői véleményt elfogadva szállította le kisebb mértékben a keresetét, további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

[37] Az alperes ellenkérelmében kérte a módosított kereseti kérelem elutasítását és költségei megállapítását.

[38] Az alperes vitatta a szerződés létrejöttének felperes által előadott körülményeit. Arra hivatkozott, hogy a döntés az alperesi önkormányzatnál magasabb szinten született. A felperes a szerződés 2. számú mellékletének VI. pontját egyoldalúan, az ő közreműködése nélkül előre határozta meg, azt a felek egyedileg nem tárgyalták meg, arról külön tájékoztatást nem kapott. A szerződés 2. mellékletének VI. pontja így nem is vált a szerződés részévé figyelemmel a Ptk. 6:77. - 78. §-ban foglaltakra. Megítélése szerint a rendelkezés nem teszi lehetővé, hogy ő a nyereségből részesedjen, pusztán a veszteség önkormányzati költségvetésből történő pótlását írja elő.

[39] Alperes kezdeti álláspontja az volt, hogy valójában nem is bérleti üzemeltetési szerződés, hanem vagyonkezelési szerződés jött létre a Vksztv. 23-26. §-i szerint, és a szerződésre alkalmazni kell a Vksztv. 1. § (1) bekezdés g), h) és k) pontjaiban szereplő alapelveket is.

Ezen állítását a 14.G.20.102/2022/8. számú jegyzőkönyvben módosította, előadva, hogy a szerződést egyértelműen bérleti-üzemeltetési szerződésnek tekinti, amelyet a Vksztv. 15. § (2) bekezdés c) pontja nevesít. Ettől függetlenül az alapelvek alkalmazásának szükségességét fenntartotta, mert azok kihatással vannak az alperesi önkormányzatra is, tehát a felperes és alperes viszonyában is helytállóak.

[40] Hivatkozása szerint a felek szerződése érvénytelen, ugyanis annak 2. számú mellékletének VI. pontja az alapelvi rendelkezésekbe, továbbá a 2012/21/EU Bizottsági határozat 4. és 5. cikkébe és az annak alkalmazását a magyar jogrendbe ültető, az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról szóló 37/2011. (III.22.) Korm. rendeletbe is ütközik.

[41] Nem látta alkalmazhatónak az 58/2013. (II.27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 15. pontját. Álláspontja szerint a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz a szerződés 2. számú mellékletét a felperes be sem nyújtotta, így nem azzal együtt hagyták azt jóvá. Hivatkozott arra is, hogy a Hivatal jóváhagyása nem zárja ki a szerződés érvénytelenségére történő hivatkozást.

[42] A felperes által benyújtott elszámolást követhetetlennek minősítette és vitatta azt számszaki szempontból is. Az, hogy a felperesi szolgáltatás veszteséges, annak több oka is lehet. Az egyik ok, hogy a felperes nem az alapelveknek megfelelően látta el feladatát, a másik lehet az is, hogy a Hivatal nem megfelelően járt el az árképzés során. Mindennek az nem lehet a következménye, hogy a felmerülő veszteségeket az alperesnek kellene viselnie úgy, hogy az alperesnek érdemi ráhatása nem volt egyik tevékenységre sem. Álláspontja szerint a felperes van olyan helyzetben és pozícióban, hogy az árhatóság felé jelezze a megállapított ár nem megfelelő voltát, illetőleg megtegye a szükséges jogi lépéseket annak érdekében, hogy megfelelő árképzéssel határozzák meg a fogyasztók által fizetendő díjakat.

[43] Védekezése körében előadta, hogy az érintett elszámolási időszakban napelemes rendszer működött az önkormányzatnál, melyre figyelemmel a villamosenergia igényt az biztosította, saját ivóvízbázissal rendelkezett, így annak átvezetésével kapcsolatos költségek nem merültek fel, illetve a szennyvíziszap kezelését és elszállítását is alacsony költséggel megoldották.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[44] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseti kérelemnek túlnyomórészt helyt adva 35 247 844 forint és járulékai erejéig marasztalta a felperes javára alperest, továbbá perköltségfizetésre is kötelezte. A marasztalási tőkeösszeg első részösszegéből 876 300 forint vonatkozásában utasította el a késedelmi kamatfizetésre irányuló keresetet.

[45] Az ítélet jogi indokolásában a bíróság elsődlegesen idézte a Ptk., valamint a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. tv. (továbbiakban: Vksztv.) perbeli jogvita elbírálására irányadó rendelkezéseit. Ezeket figyelembe véve elsődlegesen abban foglalt állást, hogy a felek közötti jogviszony a Vksztv. 15. § (2) bekezdés c) pontjában nevesített bérleti-üzemeltetési szerződésnek minősül. Az alperes érvénytelenségi kifogása kapcsán vizsgálta a Vksztv. 1. § (1) bekezdés g), h) és k) pontokban rögzített alapelveket. Megállapította, hogy azok a víziközmű-szolgáltatás díjára vonatkozó alapelvek. A víziközmű-szolgáltatási szerződés meghatározását a Vksztv. 2. § 24. pontja rögzíti, amely eltér a felek közötti jogviszony típusától, mivel az nem minősül víziközmű-szolgáltatásnak. Ennek megfelelően a bíróság az alapelvi rendelkezések felek jogviszonyára való alkalmazását nem találta lehetségesnek. A víziközmű-üzemeltetés pénzügyi feltételeit, a szerződési rendelkezések, valamint a Vksztv. végrehajtására kiadott kormányrendelet (Vhr.) 1. számú melléklete alapján kell vizsgálni. A felek szabadon határozhatták meg a pénzügyi elszámolás feltételeit, a Vhr. csak példálódzó felsorolást ad, hogy milyen feltételek vehetők alapul, az nem kötelező és nem kizárólagos jellegű.

[46] A bíróság a bérleti-üzemeltetési szerződés elválaszthatatlan részét képező érvényes szerződési feltételnek tekintette a 2. számú mellékletet, melyet az alperesi jegyző is ellenjegyzett. A 2. számú melléklet szerződés részévé válását igazolja a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal által kiállított hatósági bizonyítvány is, mellyel a Hivatal igazolta, hogy az általa jóváhagyott – felek közti – szerződés 2. számú melléklete is a szerződés részét képezi. A jóváhagyási eljárásban rendelkezésre állt a szerződés valamennyi melléklete.

[47] A bíróság nem fogadta el azt az alperesi állítást, hogy a felek által egyedileg meg nem tárgyalt, általános szerződési feltételnek minősülne a felperesi elszámolás alapjául vett 2. számú melléklet. E körben figyelembe kell venni, hogy a szerződéstervezet a képviselőtestület elé került, ott azt megtárgyalták, elfogadásáról képviselőtestületi döntés született, az alperes pedig a felperes tagjaként is támogató szavazatot adott le a 2014. április 30-i taggyűlésen. Ezt a tanúbizonyítás is alátámasztotta, melyet a bíróság külön ismertetett. Mindezen bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a bérleti-üzemeltetési szerződés tekintetében nem lehet alkalmazni az általános szerződési feltételekre vonatkozó Ptk. rendelkezéseket. A szerződési okiratban rögzítettek szerinti tartalommal a felek között érvényes szerződés jött létre, mely az elszámolás alapjául szolgál.

[48] A követelés összegszerűségének ellenőrzésére készített igazságügyi könyvszakértői véleményt a bíróság aggálytalannak fogadta el, mely kétséget kizáróan alátámasztja, hogy a felperes követelése az általa leszállított 35 247 844 forint összegben az alperessel szemben fennáll. A szakértő a tárgyévekre elkülönítve vizsgálta a könyvelési anyagot, az alapbizonylatokat, melyeket elszámolás alapjául szolgáló, hitelt érdemlő bizonyítékoknak tekintett. Az ezt általánosságban vitató alperes felé a bíróság többször is felhívást intézett a per során, hogy konkrétan jelölje meg azon bizonylatokat, amelyeket nem tart hitelesnek. Az alperes azonban a bírói felhívásoknak nem tett eleget. A bíróság figyelembe vette azt is, hogy tanúbizonyítás igazolja a felperes mindvégig biztosította az alperesnek az iratbetekintési lehetőséget. Erre sor is került, ennek ellenére alperes részéről korrekciós igény korábban nem merült fel.

[49] A napelemrendszer működésével, valamint a szennyvíziszap-kezeléssel kapcsolatos megoldások költségcsökkentő tényezőként való figyelembevétele a bíróság álláspontja szerint nem igazságügyi könyvszakértői kompetenciába tartozó kérdések. A szennyvízkezeléssel kapcsolatban az viszont megállapítható volt, hogy csak a hatósági eljárásokkal összefüggésben felmerült költségeket számolt el a felperes és egyéb költséget nem hárított át alperesre.

[50] Az nem mentesítheti az alperest a fizetési kötelezettség alól, hogy korábban, a saját kft.-je útján történő szolgáltatás ellátásakor az ágazat nem volt veszteséges. Az új szabályozási környezetben felmerülő többletköltségeket a tanúbizonyítás alátámasztotta, ez okozta, hogy a működést nem lehetett a befolyó díjakból biztosítani. Mindezzel már 2016-ban tisztában volt az alperes képviselőtestülete, illetve az akkori polgármester, akinek e tárgyú nyilatkozataiból idézett a bíróság ítélete indokolásában, megjegyezve, arra peradat nem merült fel, hogy a többletköltségek miatti elszámolási kötelezettség kérdését korábban vitatta volna az alperes.

[51] A bíróság ítélete indokolásának végén a késedelmi kamat első részösszege csökkentésének okára tért ki, erre egy 876 300 forint összegű elszámoló tétel időközbeni behajtására tekintettel került sor, a továbbiakban pedig részletes perköltségszámítást vezetett le. A költségmegosztást 89-11%-os, felperesre kedvezőbb arány figyelembevételével végezte el.

Az alperes fellebbezése és a felperes fellebbezési ellenkérelme

[52] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását akként, hogy a bíróság a felperes keresetét utasítsa el, másodlagosan hatályon kívül helyezést és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását. Indokolásában elsődlegesen a szerződés

érvénytelenségének kérdését vetette fel, utalva a Kúria jelen per korábbi szakaszában hozott végzésére, mely a felek közötti jogviszony típusának vizsgálatát írta elő. Nem vitatta ezzel kapcsolatban, az alperessel egyezően nyilatkoztak arról, hogy a Vksztv. 15. § (2) bekezdés c) pontja szerinti bérleti-üzemeltetési szerződés állt fenn köztük.

[53] A Vksztv. alapelvi rendelkezéseinek figyelembevételét e szerződéstípusra nézve nem tiltja a törvény, az alapelvek alkalmazásának mellőzésével kapcsolatos elsőfokú bírói álláspont téves értelmezést mutat. Az alapelveket alkalmazni kell a perbeli jogviszonyra is, ezek közül a költségmegtérülés elve és a keresztfinanszírozás tilalmának elve sérült, az ezekbe ütköző szerződés ezért érvénytelen. A felhasználók által fizetett ellenértéken felül további díj kikötése a szolgáltatás igénybevételéért tilos. Alperes a szerződéskötés körülményeit illetően felhívta a figyelmet, hogy a szerződés megszövegezését Bartha Edit Medgyesegyháza jegyzője végezte, ezzel kapcsolatban a felek között egyedi egyeztetésekre nem került sor, az előre elkészített szerződést küldték meg az érintett önkormányzatok részére. A jogszabályi változások miatti kényszerhelyzetben ezzel a szövegezéssel kellett a szerződést megkötni. Alperes sérelmezte, hogy nem volt módja a 2. számú melléklet tartalmának megismerésére és közreműködési lehetősége sem volt a tartalom meghatározására. A felek egyedileg nem tárgyalták meg a szerződési feltételeket, arról ő külön tájékoztatást nem kapott. A hasonló helyzetben lévő települések más önkormányzataival is ugyanilyen tartalmú, szövegezésű szerződést kötött a felperes. A Ptk. 6:77. § és 78. § rendelkezéseire utalva alperes állította, a 2. számú melléklet VI. pontja nem vált a szerződés részévé. Eseti döntésekre hivatkozással hangsúlyozta, a másik fél közreműködése nélkül készített, előre meghatározott szerződési feltétel egyedileg meg nem tárgyaltnak minősül. Ilyen esetben a szerződés megismerése és kifejezett elfogadása sem elegendő ahhoz, hogy a feltétel a szerződés részévé váljon. A felperes a szerződést, annak mellékleteit nem tárgyalta meg egyedileg az alperessel, csupán megküldte a képviselőtestületi jóváhagyás céljából, ezért a pénzügyi elszámolást szabályozó mellékletben rögzített szerződési feltételek nem alkalmazhatók.

[54] A követelés összegszerűségét illetően alperes azt hangsúlyozta, hogy ez a felperes bizonyítási kötelezettsége körébe tartozott. Idézte Stefán József szakértői véleményében rögzített azon megállapításokat, melyek az elszámolás bizonytalan elemeire vonatkoztak. Ezzel ellentétes Ézsiás László, utóbb kirendelt igazságügyi könyvszakértő álláspontja, mely szerint a felperes által rendelkezésre bocsátott számviteli bizonylatok megfelelnek a számviteli törvény vonatkozó előírásainak. A szakértő azonban azt is rögzítette, hogy az alperest érintő munkák tényleges elvégzését könyvszakértői módszerekkel nem tudta ellenőrizni és erre nézve kompetenciával sem rendelkezik. Alperes változatlanul állította, a könyvelésben szereplő tételek kapcsán nem bizonyított, hogy az ott regisztrált munkák ténylegesen el lettek-e végezve, illetve, hogy a költségek az alperesi települést érintően merültek-e fel. Hiányolta a teljesítésigazolások alperesi ellenjegyzését is. Nem elfogadható, hogy a felperes saját dolgozói igénybevételével igazoltatta le az egyes munkák elvégzését. Alperesi álláspont szerint ezért továbbra is a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség, a bizonyítatlanság pedig az ő terhére esik.

[55] A napelemrendszer működtetését, komposztáló rendszer alkalmazását, illetve a jelentős, jó minőségű ivóvízbázist költségcsökkentő tényezőként kellett volna az igazságügyi szakértőnek elszámolnia. Kétséges az is, hogy a felperes ezeket figyelembe vette és alperes javára alkalmazott-e kedvezőbb elszámolást ezekre tekintettel. A más szakértői kompetenciába tartozó kérdések kapcsán társszakértőt kellett volna igénybe venni vagy új szakértőt kirendelni. Alperes hiányolta a rendelkezésre álló két szakértői vélemény közti ellentmondások feloldásának elmaradását is. Összegzésként hangsúlyozta, a perbeli szerződés érvénytelen, az elszámolás alapjául nem szolgálhat, a felperes követelésének nincs jogalapja, emellett a követelés összegszerűsége sem bizonyított. A rendelkezésre álló ellentétes szakvélemények pedig ítélet alapjául nem szolgálhatnak.

[56] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A felperes elsődlegesen azt hangsúlyozta, a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a Kúria iránymutatásának megfelelően a szerződés lényeges tartalmát feltárta, a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetései, jogi álláspontja megalapozott. A Vksztv. 15. § (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő szerződés esetében nem alkalmazhatók a víziközmű-szolgáltatás díjával kapcsolatos alapelvi rendelkezések. Ezek megsértésére hivatkozással a szerződés nem minősíthető érvénytelennek. A pénzügyi feltételek meghatározása pedig kifejezetten a jogszabályoknak megfelelő tartalmi eleme a jogviszonynak. Az alapelvi rendelkezések elsőfokú bíróságtól eltérő értelmezése, valamint az a tény, hogy az alperes nem ért egyet az elsőfokú bíróság jogi érvelésével, nem jelenti azt, hogy a szerződés a Vksztv. rendelkezéseivel ellentétes lenne.

[57] A tanúbizonyítás arra is rávilágított, hogy a szerződéskötést megelőzően az alperesnek lehetősége volt a 2. számú melléklet megismerésére is, a teljes körű dokumentációt valamennyi csatlakozni szándékozó önkormányzat megkapta. Ezt megismerve deklarálták azt, hogy egymás nyereségéből nem kívánnak részesedni, egymás veszteségeit pedig nem viselik, és az ennek megfelelő elszámolást fogadják el. Az alperes a teljes szerződéstervezetet ismerte, megtárgyalta és ez alapján hozott képviselőtestületi határozatot, mellyel azt jóváhagyta. Alperes a felperesi társaság tagjaként is a bérleti-üzemeltetési szerződés ilyen tartalommal történő megkötésére adott le szavazatot. A szerződéses tárgyalások részletelt, a csatlakozási folyamat egészét a tanúbizonyítás feltárta. Az alperesi önkormányzat képviselőtestületi határozatai is szabályszerű, érvényes szerződéskötési folyamatot mutatnak.

[58] Felperes hangsúlyozta, ő nem alkalmazott általános szerződési feltételt. Megjegyezte továbbá, a Hivatal jóváhagyási eljárását is megkérdőjelezi az alperes, amikor kétségbe vonta, hogy a 2. számú melléklet a szerződés részévé vált.

[59] Felperes vitatta a követelés összegszerűségére vonatkozó alperesi álláspontot. Alperes az eljárás folyamán általánosságban hivatkozott arra, hogy nem minden munka lett elvégezve, ezt azonban a tanúbizonyítás nem támasztotta alá. Valójában az alperes egyetlen olyan költséget sem tudott megjelölni, ami vitatható vagy felmerülése kétséges lenne. A bíróság felhívta, hogy konkrétan adja elő ezzel kapcsolatos ellenkérelmét, erre azonban nem került sor. Felperesi álláspont szerint Ézsiás László könyvszakértő szakvéleménye aggálytalan, az teljes mértékben alátámasztja a leszállított kereseti kérelem összegszerűségének helyességét. Felperes hangsúlyozta, a szerződés rendelkezéseinek megfelelően végezte el a könyvelést és a szakvélemény is rögzítette, hogy a tételek számvitelileg igazolt, alátámasztott dokumentumokon alapulnak. A felperesi gazdálkodás a perbeli időszakban észszerűnek tekinthető volt.

Az ítélőtábla döntésének indokai

[60] Az alperes fellebbezése alaptalan.

[61] A jelen peres eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók.

[62] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, míg másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

[63] Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását a kereset jogalapját kétségbe vonva, perbeli szerződés érvénytelenségére történő hivatkozással kérte. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a Kúria Pfv.21.125/2019/4. számú hatályon kívül helyező végzésében foglaltaknak megfelelően azt vizsgálta, a felek között víziközmű-üzemeltetési vagy víziközmű-szolgáltatási jogviszony jött-e létre. Alperes elismerte, hogy a megismételt eljárásban megtartott tárgyaláson a felek közösen úgy nyilatkoztak, hogy közöttük bérleti-

üzemeltetési szerződés jött létre (Gyulai Törvényszék 16.G.20.102/2022/8. számú jegyzőkönyv 3. oldal utolsó bekezdés és 4. oldal 2. bekezdés).

[64] Az alperes fellebbezésében a perbeli szerződés érvényességét, illetve létrejöttét két okra hivatkozással vonta kétségbe. Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően arra hivatkozott, hogy a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. tv. (a továbbiakban: Vksztv.) 1. § (1) bekezdésében foglalt irányelvek a felek között az 1. § (2) bekezdésében írtakra figyelemmel kötelezően alkalmazandók és a peres felek közötti szerződés a Vksztv. 1. § h) pontjában részletezett „költségmegtérülés elvébe" és a k) pontban részletezett „keresztfinanszírozás tilalmának elvébe" ütközik.

[65] A szerződéssel kapcsolatban másrészt arra hivatkozott, hogy a perbeli bérleti-üzemeltetési szerződés 2. számú mellékletét, amely általános szerződési feltételeket tartalmaz, a felek nem tárgyalták meg, azt a felperes az alperes közreműködése nélkül határozta meg, arról külön tájékoztatást nem kapott a felperestől. A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (továbbiakban: Ptk.) 6:77. § és 6:78. §-ára figyelemmel ezért a szerződés 2. számú melléklet VI. pontja nem vált a szerződés részévé és ez mentesítő őt az elszámolási kötelezettség alól.

[66] Az alapelvek, amelynek megsértésére a perbeli szerződés érvénytelensége kapcsán az alperes hivatkozott, a Vksztv. 1. § (1) bekezdése szerint a *víziközmű-szolgáltatás* alapelvei. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azért nincs jelentősége az alperesi hivatkozásnak, mivel a felperes nem víziközmű-szolgáltatást nyújtott, hanem víziközmű-üzemeltetés történt az alperes érdekében. A két tevékenység elhatárolásához segítséget nyújtanak a Vksztv. I. fejezet 2. pontjában részletezett értelmező rendelkezések.

[67] A Vksztv. 2. § 24. pontja értelmében *víziközmű-szolgáltatás*: közszolgáltatási szerződés keretében nyújtott közműves ivóvízellátás, az ahhoz kapcsolódó tűzivízbiztosítással, továbbá a közműves szennyvízelvezetés és -tisztítás, ideértve az egyesített rendszerű csapadékvíz-elvezetést is (a továbbiakban együtt: víziközmű-szolgáltatási ágazatok).
A Vksztv. 2. § 26. pontja szerint *víziközmű üzemeltetése*: a víziközmű-szolgáltatás nyújtása céljából a víziközmű szolgáltató által végzett mindazon tevékenységek összessége, amelyek a jogszabályokban és az üzemeltetési szerződésben előírt követelmények teljesítése érdekében okszerűen merülnek fel.

[68] A víziközmű-üzemeltetési jogviszonyt a Vksztv. IV. fejezete szabályozza, a 15. § (2) bekezdés c) pontja értelmében adott víziközmű-szolgáltatási ágazati tevékenység végzéséhez szükséges víziközmű-üzemeltetési jogviszony az ellátásért felelős és a víziközmű-szolgáltató között létrejött, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (Hivatal) által a működési engedélyben jóváhagyott bérleti-üzemeltetési szerződésen alapul.

[69] A bérleti üzemeltetési szerződésre a Vksztv. 29-31. §-ai vonatkoznak. Az alperes fellebbezésében a víziközmű-szolgáltatás alapelvei közül az elsőfokú eljárásban megjelölt (1) bekezdés g) pontjának (a szolidaritás elvének) megsértésére már nem hivatkozott.

[70] A Vksztv. 1. § (1) bekezdés h) pontja szerint a *költségmegtérülés elve*: a víziközmű-szolgáltatás igénybevételéért fizetendő díjban a víziközmű működtetésével kapcsolatos indokolt költségeknek – a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK Európai Parlamenti és Tanács Irányelve 9. Cikkének összhangban – meg kell térülniük.

[71] A fent ismertetett jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel megállapítható, hogy a víziközmű-szolgáltatás közszolgáltatási szerződés keretében a (magán és közüzemi) fogyasztók részére nyújtott ivóvízellátás – az ahhoz kapcsolódó tűzivízbiztosítással, szennyvízelvezetéssel és -tisztítással, illetve adott esetben csapadékvíz-elvezetéssel együtt – nem a víziközmű-hálózat működtetésével kapcsolatos jogviszonyra vonatkozik. Az előbbiek folytán tehát a víziközmű-szolgáltatás igénybevételéért fizetendő díj a szolgáltatást igénybe vevő magán vagy közüzemi fogyasztó által fizetett díjra vonatkozik és a költségmegtérülés elve ezen díj tartalmával

kapcsolatosan ír elő kötelezettségeket. Tekintettel arra, hogy a díj meghatározása a felperes tevékenységi körén kívüli, a Hivatal jogkörébe tartozó kérdés, így a felek közötti bérleti-üzemeltetési szerződés körében nem lehet számon kérni az előbbiek szerint szabályozott költségmegtérülés elvét. A perbeli iratokból megállapítható, hogy a felek együttes tényelőadása szerint az önkormányzatok úgy vállalták a szerződés megkötését, ha az általuk nyújtott szolgáltatás nyereségéért vagy veszteségéért ivóvíz, illetőleg szennyvíz ágazat területén településenként külön-külön történik az elszámolás. Az, hogy ennek kapcsán a fogyasztók által fizetendő díjban hogyan jelennek meg a hálózat működtetésével kapcsolatos indokolt költségek, továbbá fedezetet nyújt-e a díj erre, nem a felperes érdekkörébe tartozó előírás.

[72] Ugyanez vonatkozik a keresztfinanszírozás tilalmának az elvére is. A Vksztv. 1. § (1) bekezdés k) pontja szerint a *keresztfinanszírozás tilalmának elve*: a víziközmű-szolgáltatás díját a víziközmű szolgáltatási ágazatra nézve úgy kell megállapítani, hogy az maradéktalanul fedezetet nyújtson a víziközmű-szolgáltatási tevékenység indokolt költségeire és ráfordításaira, valamint a víziközmű szolgáltató e tevékenységével kapcsolatos észszerű üzleti nyereségére, de nem tartalmazhatja e tevékenységén kívül eső egyéb ágazati tevékenységek költségeinek, ráfordításainak a fedezetét.

[73] Az előbbi definícióból egyértelműen megállapítható, hogy a keresztfinanszírozás tilalmának elve a víziközmű-szolgáltatási ágazatokra vonatkozó víziközmű-szolgáltatási díjmegállapítás szabályának elvét rögzíti és mint ilyen, szintén nem a felek által szerződésben szabályozható vagy akár a felperes érdekkörébe, kötelezettségei körébe tartozó kérdés, hanem a felek jogviszonyán túlmutató, az ágazati szabályozásra jogosult szervre vonatkozó előírás.

[74] Az alperes a perbeli szerződés érvénytelensége kapcsán arra hivatkozott, hogy az az alapelvek megsértése miatt a Vksztv. 1. § (2) bekezdésébe ütköző rendelkezéseket tartalmaz és ezért érvénytelen. A Vksztv. 1. § (2) bekezdése szerint az alapelvekbe ütközés esetében az alapelvek érvényesítésére az (1) bekezdésben meghatározott sorrend az irányadó.

[75] A Ptk. 6:95. §-a szerint semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve, ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. Más jogkövetkezmény mellett is semmis a szerződés akkor, ha jogszabály ezt külön kimondja, vagy ha a jogszabály célja a szerződéssel elérni kívánt joghatás megtiltása.

[76] Az ítélőtábla álláspontja szerint az alperes által hivatkozott érvénytelenségi ok a felek perbeli szerződése 2. mellékletének VI. pontja esetében amiatt nem áll fenn, mert a Vksztv. 1. § (1) bekezdés h) és k) pontja vonatkozásában nem állapítható meg, hogy azok a felek jogviszonyára nézve tartalmaznak kötelező előírásokat. Emellett megjegyzendő, a bírói gyakorlat egyértelmű abban a kérdésben, hogy más jogágak (pénzügyi, közigazgatási stb.) kötelező szabályait sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy pedig a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvalóan megállapítható, hogy a külön jogszabály – az egyéb, más jogági szankciók mellett – a szerződés érvényességét sem kívánja megengedni (BDT2006. 1450). Ilyen kifejezett érvénytelenséget, illetve annak jogkövetkezményét megállapító rendelkezést a Vksztv. szabályai nem tartalmaznak, és a törvény értelmezéséből sem vonható le ilyen következtetés. Az ítélőtábla e körben utal arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása is lényegében ezzel azonos megállapításokat tartalmaz ([51] bekezdés).

[77] Az alperes másik hivatkozása az volt, hogy a felperes a perbeli szerződés 2. számú mellékletének VI. pontjában általános szerződési feltételeket alkalmazott, mivel valamennyi víziközmű-szolgáltatási szerződést megkötő önkormányzat vonatkozásában ugyanolyan tartalmú szöveget készített, amelyeket nem tárgyaltak meg a felek és nem volt alkalmuk annak megváltoztatására sem. Arra utalt, hogy az elsőfokú eljárás során meghallgatott tanúk egyezően azt állították, a perbeli szerződést Bartha Edit Medgyesegyháza jegyzője készítette,

illetve a felperes törvényes képviselőjén, Daróczi László tanúvallomásán túlmenően nincs arra vonatkozó semmilyen bizonyíték, hogy az alperesnek a szerződéskötést megelőzően lehetősége lett volna a 2. számú melléklet tartalmának a megismerésére.

[78] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának [63] bekezdésében arra a megállapításra jutott, hogy a perbeli szerződés alperes által hivatkozott rendelkezései nem minősülnek a Ptk. 6:77-78. §-ában foglalt általános szerződési feltételeknek.

[79] A Ptk. 6:77. § (1) bekezdése értelmében általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az *alkalmazója* több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, *a másik fél közreműködése nélkül* előre meghatározott, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg.

[80] A Ptk. 6:78. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát a szerződéskötést megelőzően megismerje és ha azt a másik fél elfogadta.

A (2) bekezdés értelmében külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely lényegesen eltér a jogszabályoktól vagy a szokásos szerződési gyakorlattól, kivéve, ha megfelel a felek között kialakult gyakorlatnak. Külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről is, amely eltér a felek között korábban alkalmazott feltételtől.

A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdésben leírt feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél a külön tájékoztatást követően kifejezetten elfogadta.

[81] Az alperes több eseti döntésre hivatkozással állította, hogy a perbeli szerződés 2. mellékletének VI. pontja annak ellenére nem vált a szerződés részévé, hogy azt a szerződés aláírása előtt az alperes önkormányzati testület megismerhette, mivel ezt a felperes egyoldalúan készítette és bocsátotta rendelkezésére, külön nem tárgyalták meg a feltételt és külön nem nyilatkozott annak elfogadásáról.

[82] A Ptk. fentiekben idézett 6:77. § (1) bekezdés rendelkezéseinek lényeges kitétele, hogy akkor minősül általános szerződési feltételnek valamely szerződési feltétel, ha azt az alkalmazója több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre határozta meg. Jelen esetben azonban maga az alperes ismerte el, hogy a perbeli szerződés előkészítését, szövegbeli megfogalmazását nem a felperes – vagyis az alkalmazó –, hanem Bartha Edit a víziközmű, bérleti-üzemeltetési szerződést megkötő több, másik önkormányzat közül az egyik, a medgyesegyházi önkormányzat jegyzője készítette el, vagyis erre figyelemmel nem tekinthető felperes által egyoldalúan alkalmazott általános szerződési feltételnek ez a szerződéses rendelkezés. A felperes a vele szerződést kötő egyik önkormányzat jegyzője által előkészített szerződéstervezetet megküldte az alperesnek (és a többi szerződéskötő önkormányzatnak), amely azt előzetesen megismerhette és módosítási indítvány nélkül képviselőtestületi határozattal elfogadta, annak aláírására egyúttal felhatalmazva a törvényes képviselőjét. Alperes nem volt elzárva az egyedi megtárgyalás lehetőségétől, sem a módosítás kezdeményezésétől. Az, hogy alperes ilyen lehetőséggel nem élt, nem vonhat maga után olyan jogkövetkezményt, hogy az általa utóbb kifogásolt elszámolási szabályok figyelmen kívül maradnak.

[83] Az alperes fellebbezésében írtaktól eltérően nem csak a felperes törvényes képviselője, Daróczi László állította az elsőfokú eljárás során, hogy a vitatott rendelkezést az alperes megismerhette, hanem az alperes szervezeti képviselője, Kun László is (Gyulai Törvényszék 14.G.20.102/2022/8. számú jegyzőkönyv 6. oldal 3. bekezdés), továbbá Bodor István az alperesi önkormányzat jelenlegi alpolgármestere (8. számú jegyzőkönyv 13. oldal közepe). Ugyancsak elismerte a perbeli szerződés megismerését Csűrhés István, aki az alperesi önkormányzatnak a szerződéskötés időszakában volt a polgármestere (18. számú jegyzőkönyv 9. oldal 1. bekezdés). Tény, hogy az előző személyek tanúmeghallgatásuk során a perbeli szerződés megismerése, megtárgyalása körében tett előadásaikat illetően, az alperesi jogi

képviselő erre irányuló kérdését követően utóbb már bizonytalanná váltak, az ítélőtábla álláspontja szerint ugyanakkor ez nem teszi figyelmen kívül hagyhatóvá az eredeti kijelentéseiket [Pp. 206. § (2) bekezdés]. Megjegyzi az ítélőtábla, hogy a per első tárgyalásán az alperesi jogi képviselő is akként nyilatkozott, „Egészen bizonyos, hogy az alperesi önkormányzat megtárgyalta a szerződéstervezetet, és valóban hosszabb egyeztetések is zajlottak a felperesi társasággal" (Battonyai Járásbíróság 4.P.20.306/2017/3. számú jegyzőkönyv 2. oldal, lap közepe).

[84] Az előbbiekre figyelemmel az ítélőtábla egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása [58]-[64] bekezdésében tett megállapításokkal, azaz egyrészt az alperes által vitatott szerződéses rendelkezések – azon konjunktív törvényi feltétel hiányában, hogy az ÁSZF-t az alkalmazójának kell egyoldalúan összeállítania – nem minősíthetők általános szerződési feltételeknek. Másfelől mind a szerződést, és annak mellékleteit az alperes megismerhette és lehetősége volt annak egyedi megtárgyalására, bármely rendelkezés vitatására. Az alperes elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelme, illetőleg a szerződés érvénytelenségével kapcsolatos állításai ezért megalapozatlanok, a felek elszámolását a szerződési szabályok alkalmazásával kellett elvégezni.

[85] Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését a felperesi követelés összegszerűségének vizsgálata céljából lefolytatott bizonyítási eljárás hiányosságaira, ellentmondásosságára figyelemmel kérte. Kifogásolta, hogy a perben kirendelt két szakértő, Stefán József és Ézsiás László Tibor szakértői véleménye szakkérdésben eltérő megállapításokat tartalmaz, annak feloldása érdekében pedig az elsőfokú bíróság köteles lett volna a Pp. 182. § (3) bekezdésében rögzített intézkedésekre. Ennek hiányában viszont nem tett eleget a tényállás tisztázási kötelezettségének.

[86] A szakértői bizonyítás szabályszerűségének tisztázása érdekében az ítélőtábla szükségesnek tartja rögzíteni a következőket.

A per első szakaszában a felperes kérelmére és a szakértői díj előlegezését követően a Battonyai Járásbíróság által kirendelt szakértő kompetencia hiányára hivatkozással kérte felmentését, ezért a járásbíróság felhívta a feleket, hogy jelöljék meg, hogy mely szakértő kirendelését kérik. Az alperes ekkor indítványozta személy szerint Stefán József könyvszakértőként történő kirendelését. E szakértői véleményre alapított elsőfokú ítéletet felülbíráló törvényszéki döntés ellen benyújtott eredményes felülvizsgálati kérelem folytán az eljárás az elsőfokú eljárástól újra indult, ekkor azonban az eltelt időre figyelemmel a felperes már felemelte kereseti követelését és a perben eredetileg megjelölt időszakot követő időszakra is érvényesíteni kívánt szerződésre alapított követeléseket. A kereset felemelésére figyelemmel új szakértő kirendelése vált szükségessé, melyre a Pp. 182. § (3) bekezdésének 2. fordulata lehetőséget adott az elsőfokú bíróságnak. Az új szakértő kirendelésére tehát ismét a felperes indítványára került sor. A Gyulai Törvényszéken folytatódó eljárásban a 20.102/2022/18. sorszámú végzésében a felekhez intézett bírósági felhívásra a 20. sorszámú beadványában az alperes ezúttal Ézsiás László Tibor szakértőként történő kirendelését kérte és részletesen, több pontban jelölte meg a szakértőhöz intézendő kérdéseit. Lényeges körülmény az is, hogy – a felek fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozatai szerint – Stefán József az újabb szakértői vizsgálat felmerülésének időpontjában már elhunyt.

[87] Az ítélőtábla álláspontja szerint a kereset felemelésére figyelemmel az eredeti szakértői vélemény alapjául szolgálótól eltérő, kiterjedtebb időszakra vonatkozóan, illetve továbbá más kérdések feltételére is sor került, így a két szakértői vélemény emiatt nem vethető össze, nem értelmezhető a szakértői vélemények közötti ellentét vagy ellentmondásosság sem, hiszen az újabb szakértő egy kiterjedtebb időszakot, más szempontok szerint átfogóan vizsgálva, és más kérdések alapján készítette el a szakértői véleményt. A korábbi szakvélemény nyilvánvalóan nem szolgálhat a felemelt felperesi kereset elbírálásának alapjául, így annak teljes figyelmen kívül hagyása indokolt [Pp. 182. § (3) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság 31. sorszámú végzésében „mellőzés terhe mellett" hívta fel a feleket az elkészült új szakértői véleménnyel kapcsolatos álláspontjuk benyújtására. Ez ugyanakkor nem tekinthető a Pp. 141. § (2) - (6) bekezdés szerinti jogkövetkezményeket kilátásba helyező felhívásnak, így nem lehet figyelmen kívül hagyni a 40. számú tárgyalási jegyzőkönyvben – késedelmesen – tett alperesi észrevételeket a szakértői véleményre. Ebben azonban az alperes csupán általánosságban azt kifogásolta, a szakértői bizonyítás nem támasztotta alá, hogy a munkák ténylegesen elvégzésre kerültek, amelyek ellenértékét a felperes leszámlázta.

[88] Az alperes azon fellebbezési állításaival szemben, hogy a könyvelésben szereplő tételek kapcsán nem bizonyított, azok a munkák el lettek-e végezve, illetve, hogy azok Kaszapert érintően merültek fel, továbbá egyetlen tétel kapcsán sem fellehető olyan teljesítésigazolás, amelyben a teljesítés tényét Kaszaper Önkormányzat igazolta volna, a szakértői vélemény – éppen az alperes által feltett kérdésre válaszolva – megállapította, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok szerint a felperes követelései okiratokkal alátámasztottak, a Számviteli törvényben foglaltaknak megfelelően lettek számolva, valamint a kimutatott és elszámolt munkák a teljesítésigazolások és szállítólevelek alapján elvégzésre kerültek (27. sorszámú szakértői vélemény, 15. oldal).

[89] A szakértő a 2016. és a 2017. évek könyvelési anyagát áttekintve egyes munkavégzéshez kapcsolódó számlákról, kimutatásokról megállapította, azokról nem lehet kétséget kizáróan megállapítani, hogy az alperesnél, illetve az alperes érdekében merültek fel (27. számú szakértői vélemény, 7-9. oldal), de ezeket a tételeket utóbb az alperes fizetési kötelezettségének összegszerű meghatározásakor figyelmen kívül is hagyta (27. sorszámú szakértői vélemény, 13. oldal, 12. pont 4-5. bekezdés).

[90] A könyvszakértői bizonyítás tehát aggályt nem vetett fel az okirati bizonyítékok hitelességével kapcsolatban, így azok vélelemszerűen bizonyítják az érintett szolgáltatások nyújtását mindaddig, amíg az alperesre átforduló bizonyítási teherből adódóan alperes meg tudja dönteni az azokban rögzítetteket. Erre azonban az elsőfokú eljárásban nem került sor.

[91] Az alperes kifogásolta azt is, annak ellenére, hogy Kaszaper területén napelemrendszer működik, amely jelentős megtakarításokat teremt, nem bizonyította felperes, hogy ezt bármi módon a javára elszámolta volna. A szakértői vélemény (27. sorszámú szakértői vélemény, 12. oldal 10. pont) ugyanakkor tartalmazza azt a megállapítást, hogy a településen telepített napelemek által termelt elektromos áram mennyiség csak a Kaszapert érintő villamosenergia-elszámolásnál lett figyelembevéve, a villamosenergia szolgáltató a villamoshálózatba betáplált és onnan vételezett villamosenergia különbségét számlázta csak ki, azaz a felperes csupán ezt a különbséget számolta el költségként az alperes irányában. Erre figyelemmel az alperes azon fellebbezési állítása is megalapozatlan, hogy a napelem működésével nyert villamos energia nem került elszámolásra a javára.

[92] Az alperes kétségbe vonta annak figyelembevételét is, hogy a településen saját komposztáló rendszer van, amelynek segítségével a termőföldre kerül visszajuttatásra a semlegesített iszap, ez pedig költség-megtakarítást eredményez. Valójában a szakértői vélemény e vonatkozásban is tartalmaz megállapítást, tekintve, hogy a rendelkezésre álló dokumentumokból a szakértő megállapította, azok nem tartalmaznak a szennyvíziszap kezelésével és felhasználásával kapcsolatos költségeket, kizárólag a szennyvíziszap kihelyezésével kapcsolatos szakhatósági engedélyekhez szükséges munkadíjat és eljárási költséget tartalmazzák. A Kaszaper szennyvíztisztító-telepen keletkezett szennyvíziszap kapcsán csak a mintavétel és laborvizsgálat költségét, annak kihelyezéséhez szükséges környezetvédelmi szakértő költségét, a szennyvíziszap komposzt hasznosításához szükséges hatósági engedély díját és a szakhatósági eljárás díját, valamint a keletkezett komposzt NÉBIH vizsgálati díját hárította át a felperes az alperes felé. Az elszámolt költségek számlákkal, laborvizsgálati jegyzőkönyvekkel és engedélyekkel alátámasztottak, e költségek felmerülési helye minden esetben Kaszaper volt (27. számú szakértői vélemény, 11. oldal 9. pont), Azaz

figyelembevételre került, hogy a szennyvíziszap komposztálását, illetőleg termőföldre visszajuttatását az alperes saját érdekkörében elvégezte, ezzel kapcsolatos többletköltségek a szakértői vizsgálat megállapítása szerint tehát nem kerültek felszámításra az alperes terhére.

[93] Az alperes sérelmezte továbbá, a szakértői bizonyítás során figyelmen kívül maradt, hogy saját, jó minőségű ivóvízbázissal rendelkezik, melyet nem kellett külön tisztítani és kezelni, szállítani, így a vízhálózat jóval kedvezőbben és olcsóbban volt üzemeltethető. A 27. számú szakértői vélemény 11. oldalán a 7. - 8. pontból kitűnik, hogy az ivóvíz beszerzése kapcsán a felperes nem számolt el költséget az alperes felé, a bebocsátott vízmennyiség alapulvételével csupán – a 2003. évi LXXXIX. tv. előírásának megfelelően – a kitermelt ivóvíz után fizetendő járulékot, illetőleg a vízterhelési díjat számlázta tovább, figyelembevéve a társaságra kötelezően meghatározott 0,7 szorzót. A szakértő megállapítása szerint a község területét érintő vízterhelési díj meghatározása, a kimutatott és követelt összeg elszámolása, illetőleg annak összege könyvszakértői szempontból megfelelő volt.

[94] Mindezek alapján megállapítható, hogy a szakértő a bíróság és a felek által feltett kérdésekre megfelelő, teljes körű választ adott a szakértői véleményében. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában ([66] bekezdés), hogy Ézsiás László igazságügyi adó-, járulék- és könyvszakértő szakértői véleménye aggálytalan és teljes mértékben alátámasztja felperes leszállított kereseti kérelmének összegszerűségét. Az ítélőtábla álláspontja szerint a szakértő vizsgálata során differenciáltan figyelembe vette az alperesi költségeket csökkentő tényezőket, így a tiszta ivóvízbázist, a szennyvízhasznosítást, illetőleg a napelemrendszer működtetését, valamint az alperes érdekében végzett munkák teljesítése is igazolást nyert, a követelés összegszerűségének helyessége tisztázott. Az előbbiek folytán nem indokolt az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az eljárás megismétlése. A rendelkezésre álló bizonyítékok alátámasztják a leszállított keresetet.

[95] A fentiekre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[96] Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú eljárási költségének viselésére. A felperes jogi képviselőjének ügyvédi munkadíját az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint állapította meg.

[97] Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-ára figyelemmel az állam terhén marad.

Szeged, 2024. február 15.

Dr. Hámori Attila s.k.	Dr. Dobler László s.k.	Dr. Tolna András s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró